МУСТАҚИЛЛИК АЙЁМИГА 24 КУН ҚОЛДИ

БУ — МЕНИНГ БАЙРАМИМ!
БУ — СЕНИНГ БАЙРАМИНГ!
БУ — ҲАММАМИЗНИНГ БАЙРАМИМИЗ!

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

Халқ сўзи

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

7 август, чоршанба, 1996 йил
Сотувда эркин нархда. № 158 (1411)

ИСТИҚЛОЛ КАЛЕНДАРИ

1992 ЙИЛ 2 ИЮЛЬ

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг ўнинчи сессиясида Ўзбекистон Республикасининг янги Давлат герби қабул қилинди.

Таъкидламоқ жоизки, мамлакатимизнинг янги Давлат герби Ўзбекистоннинг тарихий ва миллий анъаналарини, унинг ҳудудида яшаётган халқларнинг истак ва интилишларини ўзида тўла мужассамлаштиргандир. Герб ўртасида жойлаштирилган Бахт қуши — Ҳумонинг дадил кўтарилган боши ва гавҳардек порлаб турган кўзлари кишиларимизнинг миллий ифтихор туйғуларига бениҳоя мос тушади. Туркий тилдаги тарихий-адабий китобларда бу қуш давлат қуши ва Қултубулғон, деган номлар билан юритилган. Ўзбек эртакларида халқ қаҳрамони Рустамни етти зулматдан қутқариб, қанотида олиб учган бу қуш Семурғ, деб аталган. Асли номи Ҳумо бўлган ва қадимий Наврўз байрами билан бирга шуҳрат қозонган афсонавий қуш Амударё ва Сирдарё бўйларида минг йиллар давомида яшаб келаётган халқимизнинг эзгулик, тинчлик, фаровон ҳаёт ва бахт-саодат ҳақидаги орзу-истакларини ифодалайди. Янги Давлат гербидан жой олган парвоздаги бахт қуши бутун Ўзбекистоннинг тоғлари, дарёлари, водийлари ва яшил боғларини улкан қанотлари орасига олиб учаётгандек тасаввур пайдо қилади кишида.

Ҳумо қуши атрофини гардиш тарзида ўраб турган дон бошоқлари ва оппоқ бўлиб очилган пахта халқимизнинг ризқ-насибаси, тўкин-фаровон турмуши рамзидир. Герб тепасидаги мўътабар жойга қўйилган саккиз қиррали шакл эса халқимизнинг китобат ва нақш санъатида кенг қўлланиб келинган бўлиб, «мусамман» деб юритилади. У ҳаётнинг кўп қиррали эканлигини, унинг барча қирраларини илоҳий ғоя ичдан бирлаштириб туришини, шундай бирлик бор жойда омонлик, қут-барака бўлишини ифодалайди.

Умуман айтганда, Ўзбекистоннинг янги Давлат гербини ҳақли равишда бетакрор санъат асари, дея баҳолаш мумкин. Унда тасвирланган ҳар бир манзара, шакл ўзида чуқур рамзий маънони акс эттиргандир. Ям-яшил адрлар узра бош кўтариб келаётган қуёшнинг заррин нурлари кишининг дилига равшанлик бағишлаб, порлоқ келажак сари умидлантиради, янги-янги зафарлар сари илҳомлантиради. Зотан, ўз истиқлолини қўлга киритган халқимиз ҳам, мана бир неча йилдирки, ана шундай эзгу мақсадлар йўлида яшаб, меҳнат қилмоқда.

ҲАМКОРЛИК РОБИТАЛАРИ

ФРАНЦИЯ: «ЎЗБЕКИСТОНГА САРМОЯ ЙЎЛЛАНАДИ»

«БИЗ ФРАНЦИЯ КОРХОНАЛАРИ ЎЗБЕКИСТОН ИҚТИСОДИЁТИДА ИШТИРОК ЭТИШИНИ ҲАМДА УЛАР БИЛАН САМАРАЛИ ҲАМКОРЛИКНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИ ИСТАЙМИЗ».

Ислом КАРИМОВ.

Парижда Француз ва инглиз тилларида нашр этилган китобнинг номи ана шундай. Ўзбекистон Республикасининг Франциядаги элчихонасидан олинган хабарга қараганда, бу нашр «Креди коммерсиаль де франс» банки ҳамда Ўзбекистон ташқи иқтисодий фаолият Миллий банки томонидан тайёрланган. Китоб Ўзбекистон бозорига сармоя ётқизишни хоҳлайдиган хорижий сармоядорларга мўлжалланган.

«Биз Франция корхоналари Ўзбекистон иқтисодиётида иштирок этишини ҳамда улар билан самарали ҳамкорликни ривожлантиришни истаймиз, — дейилади Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг шу дўст мамлакат тадбиркорларига йўллаган мактубида. Китоб шу мактуб билан бошланади. — Шу мақсадда биз хорижий сармоядорлар учун жуда қулай шарт-шароит яратганмиз».

Давлатимиз бошлиғи Парижда нашр этилган китоб Ўзбекистон ва Франция тадбиркорлари ўртасидаги мустаҳкам амалий муносабатларни ривожлантиришда муҳим омил бўлиб қолади, деган истакни билдиради.

Чиройли безатилган китобда мамлакатимиз Президенти белгилаб берган беш асосий тамойилни изчил амалга ошириш йўли билан ижтимоий йўналишдаги бозор иқтисодиётини барпо этишнинг Ўзбекистон моделига хос бўлган хусусиятлар ва устуворликлар ишонарли тарзда очиб берилган. Унда Ўзбекистон хорижий сармоядорларга берадиган имкониятлар ва афзалликлар батафсил баён қилинади. Бу имкониятлар орасида вазиятнинг барқарорлигига ҳамда нефть ва газ заҳиралари, улкан энергетика салоҳияти ва олтин заҳиралари кўп бўлган давлатнинг хорижий сармоядорларга берадиган кафолатларига алоҳида эътибор қаратилган.

Китобда четдан келтириладиган товарлардан бож олинмайдиган ички истеъмол бозорининг гавжумлиги, мамлакатда изчиллик билан амалга оширилаётган хусусийлаштириш, банк тизимининг тез ислоҳ қилинаётгани ва ривожланаётгани, миллий валютанинг мамлакат ичкарисида эркин алмаштирилаётгани, собиқ иттифоқ ҳудудидаги барча янги мустақил давлатлар бозорлари билан йўлга қўйилган бошқа фаол алоқалар таъкидланади. Аҳолининг ақлий салоҳияти ва таълим савиясининг оширилиши, меҳнат интизомининг мустаҳкамлиги ва ишчи мутахассисларнинг навқиронлиги, халқ истеъмоли моллари ва экспорт маҳсулотлари ишлаб чиқарадиган қўшма корхоналар ва чет эл фирмаларининг филиаллари барпо этишда хорижий сармоядорларга бериладиган имтиёзлар хорижий сармоядорларни қизиқтирадиган муҳим омиллар сифатида келтирилади.

Китобда Ўзбекистон ва Франция халқлари ўртасидаги илдизи олдинги асрларга бориб тақаладиган савдо ва маданий алоқаларнинг ривожланиш тарихига, уларнинг тавсифига алоҳида эътибор берилгани табиийдир. Соҳибқирон Амир Темурнинг 1402 йилда қирол Шарл VI га йўллаган мактубидан парча келтирилган. Мактубда француз тожирлари Ўрта Осиёга таклиф қилинган, улар ҳурмат билан кутиб олиниши айтилган. Чунки ҳар бир мамлакатнинг гуллаб-яшнаши савдогарлар ва ишбилармон кишиларнинг ҳамкорлиги ва мулоқотларига боғлиқдир, дейилган мактубда.

Қадимги даврда асос солинган анъаналар бугунги кунда ривожлантирилмоқда. Ўзбекистон билан Франциянинг иқтисодий алоқалари ривожланмоқда. Кейинги бир йил ичидагина мамлакатларимиз ўртасида товар айирбошлаш икки баравар кўпайди. Ўтган йили Ўзбекистоннинг Франциядан сотиб олган маҳсулотларининг умумий ҳажми 50 миллион АҚШ доллари ва бу мамлакатга экспорт ҳажми 120 миллион АҚШ долларини ташкил этган бўлса, ҳозирги пайтда Францияда ишлаб чиқарилган ва Ўзбекистон бозорида сотилаётган товарлар ҳажми 100 миллион долларга етган. «Томпсон», «Текнип», «Буиг», «Делепланк», «Шамбон», «Клекстраль» ва бошқа таниқли француз фирмалари, шунингдек, «Креди коммерсиаль де франс», «Сосьете женерал», «Пари банк» каби етакчи банклар Ўзбекистонда самарали фаолият кўрсатмоқда.

ЮНЕСКО қарори билан Амир Темур таваллудининг 660 йиллиги нишонланадиган йилда, Ўзбекистон мустақиллигининг беш йиллиги байрами арафасида Парижда нашр этилган бу китоб бозор иқтисодиётига ўтиш йўлида, мустақил тараққиёт йилларида, иқтисодиётда ва ижтимоий соҳадаги ижобий ўзгаришлардан китобхонларни батафсил хабардор қилади, Франция ва жаҳон жамоатчилигига республика раҳбарияти, мамлакатимиз Президенти оғишмай амалга ошираётган сиёсат билан таништириш имконини беради.

(ЎзА).

«ВАТАННИ ОЗОД КЎРИШ БУЮК БАХТДИР»

Мустақиллигимиз шарофати боис, Туркия билан азалий ҳамкорлигимиз янгича тус олди. Ўзбекистоннинг мустақил мамлакат сифатида жаҳонга юз тутишида Туркия билан ҳамкорлик муҳим ўрин тутади. Айни дамда икки қардош ва дўст халқлар ўртасидаги ҳамкорлик ўзга мамлакатларга намуна бўладиган даражада ривожланмоқда. Бу борада Президентимиз Ислом Каримовнинг Туркияга, Туркия раҳбарларининг юртимизга қилган ташрифлари муҳим аҳамият касб этади. Зеро, ушбу ташрифлар давомида мамлакатларимиз ўртасидаги алоқаларни янада мустаҳкамлашга оид бир неча ҳужжатлар имзоланди. Шу ўринда Туркия Президенти Сулаймон Демирэлнинг шу йил май ойида мамлакатимизга қилган ташрифи ва унда Президентимиз билан учрашувини ҳамда ушбу ташриф чоғида Ўзбекистон Республикаси билан Туркия Республикаси ўртасида абадий дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисида имзоланган шартномани алоҳида таъкидлаш жоиз. У икки юрт муносабатларини янада чуқурлашувида мақбул шарт-шароитлар яратиб бериши билан ҳам аҳамиятлидир.

Туркия Республикасининг мамлакатимиздаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси Эрдўған Айтун «Халқ сўзи» мухбирига берган интервьюсида мамлакатларимиз ўртасидаги алоқалар, шунингдек, Ўзбекистонда амалга оширилаётган ислоҳотлар хусусида сўз юритади. (Интервьюни газетанинг 2-саҳифасида ўқийсиз).

СУРАТДА: Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов ва Туркия Республикаси Президенти Сулаймон Демирэл.

(ЎзА архивидан).

АСРЛАРГА МУҲРЛАНГАН ЛАҲЗАЛАР

(ФОТОСОЛНОМА)

Ватанимиз иқтисодий қудратини белгиловчи улкан саноат корхоналари, хусусан, гидроэлектр станциялари халқ хўжалигини бир маромда ишлаши учун ҳақиқий қон томирига айланиб, йилдан-йилга ўз қувватларини ошириб бормоқда. Энг муҳими, мураккаб техника ва технологик жараёнлар ўз касбининг фидойилари бўлмиш малакали мутахассислар қўлидадир.

Суратлар газетамиз архивидан олинди.

ПРЕЗИДЕНТГА МАКТУБ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Муҳтарам Президент жаноблари!

Сизни Оқ уйда кутиб олиш ва Қўшма Штатлар билан Ўзбекистон ўртасидаги ҳамкорлик чуқурлашаётганини тасдиқлаш мен учун шарафли иш бўлди. Мамлакатларимиз манфаатларига тааллуқли бўлган айрим муҳим масалалар бўйича суҳбатимиз ҳам менга алоҳида мамнуният бахш этди. Бинобарин, мен Сизнинг Ғарб билан мустаҳкам ҳамкорлик ўрнатишга доир фаолиятингизда ҳар доим ёрдамга тайёрман.

Камоли эҳтиром ила,

Билл КЛИНТОН,
АҚШ Президенти.

КОНГРЕСС ИШ БОШЛАДИ

Хитой Халқ Республикаси пойтахти Пекин шаҳрида халқаро геологик конгресс ўз ишини бошлади.

Мазкур анжуман иштирокчилари Хитой бўйлаб бир неча йўналишда экспедициялар уюштиришади. Улар бундай ҳуқуққа илк бор сазовор бўлдилар. Олимлар ҳозирча фанга бир қадар номаълум бўлиб қолаётган Цинхай—Тибет тоғликлари, Янцизи дарёси бўйидаги уч дарада илмий тадқиқотлар олиб боришни режалаштирмоқдалар.

ТОМОШАБИНЛАР СОНИ БЎЙИЧА РЕКОРД

Ҳозир бутун дунё спорт ишқибозларининг нигоҳи Америка Қўшма Штатларининг Атланта шаҳрига қаратилган.

1996 йил ёзги олимпиада ўйинлари ташкилий қўмитаси томошабинлар сони бўйича эълон қилган маълумот бу борадаги жаҳон рекордини янгилади. Атланта шаҳридаги мусобақаларга ҳаммаси бўлиб 8 миллион 610 мингта чипта сотилибди. Бундан олдинги рекорд ҳам АҚШнинг Лос-Анжелос шаҳрига тегишлидир. Ўшанда, яъни 1984 йилги Олимпиада ўйинларини 3 миллион 21 минг киши бевосита стадионлардан томоша қилган. Шу билан бирга Атланта шаҳри меҳмонлари Олимпия хиёбонини ҳам фаол зиёрат қилишмоқда. Ҳозирча у ерга 5,3 миллион киши кирган.

МОЛИЯВИЙ ЁРДАМ КЎРСАТИЛДИ

Софиядан олинган хабарларга қараганда, Жаҳон банки Болгарияга 30 миллион АҚШ доллари миқдорида кредит ажратган.

Жаҳон банки мутасаддиларининг эътироф этишича, ушбу кредит иқтисодиётдаги бир қатор структуравий ўзгаришлар ва ижтимоий барқарорлик дастурини амалга оширишнинг илк даврида Болгария ҳукуматига ёрдам кўрсатиш учун сарфланади.

ПРОКУРАТУРА ТАЛАБИ

Жаҳон ахборот агентликларининг хабарига қараганда, Жанубий Корея прокуратураси мамлакатнинг собиқ Президенти Чон Ду Хванни олий жазога ҳукм қилишни талаб қилмоқда.

Собиқ Президентнинг маслакдоши генерал Ро Дэ Уни эса умрининг охиригача қамоқ жазосига маҳкум қилиш сўралмоқда. Чон Ду Хван 1979 йилда давлат тўнтариши уюштириш ва 1980 йилда Кванжу шаҳридаги намойишни куч билан бостиришда айбланмоқда.

ОЛИЙ МАЖЛИС ҚЎМИТАСИДА

Кеча Олий Мажлис Қурилиш ва уй-жой-коммунал хўжалиги қўмитасининг йиғилиши бўлиб ўтди. Уни қўмита раиси Хурсанд Тошев олиб борди.

Йиғилишда Олий Мажлис VI сессияси тўғрисидаги масала, «Архитектура ва шаҳарсозлик тўғрисида»ги Қонуннинг Самарқанд вилоятидаги ижроси ҳамда тегишли вазирлик, қўмиталарда ушбу Қонунни амалга ошириш юзасидан қилинаётган ишлар ҳақидаги масалалар муҳокама қилинди.

«Архитектура ва шаҳарсозлик тўғрисида»ги Қонуннинг Самарқанд вилоятидаги ижросида ютуқлар билан бирга талай камчиликлар ҳам борлиги қайд қилинди. Масалан, Самарқанд шаҳар чегараси ҳанузгача аниқ белгилаб олинмаган. Самарқанд тумани ҳудудида палапартиш уй-жойлар қурилиши натижасида туман ҳудуди шаҳарга ҳеч қандай режасиз қўшилиб кетган — ўртада туман билан шаҳарни ажратадиган муайян чегара йўқ. Бундай мисолларни истаганча келтириш мумкин.

Йиғилишда мазкур Қонунни жойларда фуқароларга тушунтириш ишларини жадаллаштириш масаласида ҳам гап борди. Бунинг учун маҳаллий оммавий-ахборот воситаларидан кенг фойдаланиш, семинарлар ўтказиш, лозим бўлганда қисқа муддатли ўқув машғулотлари ташкил қилиш керак.

Мамлакатимизда айни пайтда 7 мингдан зиёд маданий ёдгорликлар, тарихий обидалар бор. Уларни асраб-авайлаш, келгуси авлодларга соғ-омон етказиш бизнинг муқаддас бурчимиздир. Самарқанд-қадимий ҳамда тарихий обидаларга бой вилоят. Шу боис уларни таъмирлаш, тиклаш борасида вилоятда кенг кўламли ишлар амалга оширилмоқда. Лекин афсуски камчиликларимиз ҳам йўқ эмас. Масалан, Гўри Амир мақбарасини таъмирлаш ва кенгайтириш жараёнида унинг атрофидаги кўркига кўрк қўшиб, қадимийлик касб этиб турган бир қанча турар-жой бинолари ҳам бузиб юборилди. Йиғилишда мутахассислар жойларда тарихий обидаларга жиддий эътибор қаратиш лозимлиги ҳақида ҳам тўхталдилар.

Йиғилиш сўнгида «Архитектура ва шаҳарсозлик тўғрисида»ги Қонун Самарқанд вилоятида қандай бажарилаётганлиги ҳақида қарор қабул қилинди. Муҳокама жараёнида пайдо бўлган тавсияларни тегишли вазирлик, қўмита ва Самарқанд вилоят ҳокимлигига юборишга қарор қилинди.

ЎЗБЕКИСТОН: КЕЧА, БУГУН, ЭРТАГА

«Халқ сўзи» ва «ЎзА» мухбирлари хабар қилади

ИШЧИ ГУРУҲИ ТУЗИЛДИ

Ўзбекистон Республикаси Журналистлар уюшмасининг кенгайтирилган пленуми қатнашчилари уюшма фаолиятини янада кучайтириш, оммавий ахборот воситаларини ижтимоий-иқтисодий жиҳатдан муҳофаза этиш, матбуот, радио ва телевидение фаолиятидаги демократик жараёнларни чуқурлаштириш тўғрисидаги таклифларни кўриб чиқиб, уюшма котибиятининг журналистлар уюшмасини Ўзбекистон Республикаси Матбуотини қўллаб-қувватловчи жамғарма билан бирлаштириш тўғрисидаги қарорини маъқуллади.

Ўзбекистон Республикаси Матбуотини қўллаб-қувватловчи жамғарма бошқаруви йиғилишида ҳам айни шундай қарор қабул қилинди.

Республика оммавий ахборот воситалари муҳаррирлари, журналистлар уюшмаси, матбуотни қўллаб-қувватловчи жамғарма раҳбариятининг қўшма йиғилишида уюшма пленуми ва жамғарма бошқаруви томонидан қабул қилинган қарорлар маъқулланди. Оммавий ахборот воситалари фаолиятидаги демократик жараёнларни кучайтириш, мамлакатда тўла матбуот эркинлигини таъминлаш, журналистларни ижтимоий-сиёсий ва маънавий-иқтисодий жиҳатдан қўллаб-қувватлашга кўмаклашувчи ижтимоий-сиёсий, давлатга тегишли бўлмаган янги жамғарма тузиш таклифларини тайёрловчи ишчи гуруҳ тузилди.

«КЕЛМЕ» САМАРҚАНДДА

Самарқанддаги «Шодлик» жамияти ишбилармонларининг саъй-ҳаракати билан Испаниянинг «Келме интернэйшнл» фирмаси маҳсулотлари билан савдо қилувчи дўкон очилди. Бу спорт буюмлари ишлаб чиқаришда жаҳонга машҳур «Келме» фирмасининг Марказий Осиёдаги дастлабки шохобчасидир. Испаниялилар келгусида бу ерда қўшма корхона очиб, юздан кўпроқ турда спорт кийимлари чиқаришни режалаштирмоқда.

МАКТАБ БОЗОРИ

Қарши шаҳридаги болалар боғида мактаб бозори ташкил этилди. Қашқадарё савдо концерни ва вилоятдаги бир қанча савдо фирмалари ҳамда дўконлари янги ўқув йили арафасида ташкил этган бу ярмаркадан ота-оналар нисбатан арзон нархда ўқувчилар кийим-кечаги, пойабзали, ўқув қуролларини харид қилиши мумкин.

РАПҚОН КАЛАВА ИПИ

Фарғона вилояти Бешариқ туманидаги «Рапқон» жамоа хўжалиги ўзи етиштирган пилла ҳосилини қайта ишлашга киришди. Гап шундаки, бу ерда пиллани қайта ишлаш цехи фойдаланишга топширилди. Калава ип Марғилондаги «Ёдгорлик» жамоа корхонасига сотилмоқда.

ВАЛЮТА БИРЖАСИДА

Ўзбекистон Республикаси Валюта биржасида 1996 йил 6 августда бўлиб ўтган савдода Ўзбекистон Республикасининг хорижий валютада операцияларни амалга ошириш ҳуқуқига эга бўлган банклари иштирок этди.

Сотув ҳажми 16,88 миллион АҚШ долларини ташкил этди. Бир АҚШ долларининг қиймати 38,00 сўм даражасида қайд этилди.

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 1996 йил 7 августдан бошлаб ҳисоб ва божхона тўловлари учун хорижий валюталарнинг сўмга нисбатан қуйидаги қийматини белгилади:*)

1 Австралия доллари	29,36
1 Австрия шиллинги	3,65
1 Англия фунт стерлинги	58,74
10 Бельгия франки	12,44
1 Голландия гульдени	22,87
10 Греция драхмаси	1,61
1 Дания кронаси	6,64
1 БАА дирҳами	10,35
1 АҚШ доллари	38,00
1 Миср фунти	11,19
1 Ирландия фунти	61,19
1 Исландия кронаси	0,58
10 Испания песети	3,02
100 Италия лираси	2,51
1 Канада доллари	27,61
10 Хитой юани	0,46
1 Кувайт динори	127,15
100 Ливан фунти	2,43
1 Малайзия ринггити	15,26
1 Германия маркаси	25,65
1 Норвегия кронаси	5,95
1 Польша злотийси	14,03
10 Португалия эскудоси	2,50
1 Сингапур доллари	26,85
1000 Туркия лираси	0,45
1 Финляндия маркаси	8,46
1 Франция франки	7,55
1 Швеция кронаси	5,77
1 Швейцария франки	31,63
1 ЭКЮ	48,21
10 Жанубий Корея воны	0,47
10 Япония иенаси	3,56
1000 Россия рубли	7,27
1000 Украина корбованеци	0,22
1000 Беларусь рубли	2,80
1 Эстония кронаси	3,22
1 Латвия лати	69,22
1 Литва лити	9,50
1 Қозоғистон тенгеси	0,56
1 Қирғизистон соми	3,11

***) Валюта қийматини белгилаш чоғида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки мазкур валюталарни ушбу қийматда сотиш ёки сотиб олиш мажбуриятини олмаган.**

Ваколатли банклар эркин муомаладаги нақд валютани айирбошлаш шахобчалари орқали сотишда уларнинг сотиш ва харид қилиш қийматини талаб ва таклифдан келиб чиққан ҳолда мустақил равишда белгилайдилар. Валютани аҳолидан сотиб олишда воситачилик ҳақи олинмайди.

Истиқлол календари

1992 ЙИЛ, 13 ЯНВАРЬ

«Йўл ҳаракати қоидаларини бузганлик учун жавобгарликни кучайтириш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни қабул қилинди.

1992 ЙИЛ, 28 ЯНВАРЬ

Навоий шаҳрида Бухоро ва Самарқанд вилоят кенгашларининг қўшма ташкилий сессияси бўлди. Унда Ўзбекистон Республикаси ҳудудида Навоий вилоятини тиклашга қарор қилинди. Сессияда Ўзбекистон Республикаси Президенти И. Каримов иштирок этиб, нутқ сўзлади.

1992 ЙИЛ, 2 ФЕВРАЛЬ

Мамлакатимиз Президенти Ислом Каримов Швейцариянинг Давос шаҳрида бўлиб ўтган жаҳон иқтисодий анжуманида иштирок этиб, нутқ сўзлади.

1992 ЙИЛ, 5 ФЕВРАЛЬ

«Республика Олий ва ўрта махсус ўқув юртларининг профессор-ўқитувчилар таркибига, илмий ходимлари ва таълим-ёрдамчи ходимларига қўшимча имтиёзлар бериш тўғрисида» ҳамда «Ўзбекистон Ахборот агентлиги (ЎзТАГ)ни Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги (ЎзА)га айлантириш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармонлари қабул қилинди.

1992 ЙИЛ, 10 ФЕВРАЛЬ

«Ўзбекистон Республикаси Давлат мулкини бошқариш ва хусусийлаштириш комитети (Давлат мулки комитети)ни ташкил этиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони эълон қилинди.

1992 ЙИЛ, 21 ФЕВРАЛЬ

«Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлигини ташкил этиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони қабул қилинди.

1992 ЙИЛ 26 ФЕВРАЛЬ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Финляндиянинг Хельсинки шаҳрида МДҲга аъзо тўрт давлат бошлиқлари қатори Европада Хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишлаб 1975 йилда ўтказилган кенгашнинг якунловчи актини имзолади. Ушбу маросимда И. Каримов нутқ сўзлади.

1992 ЙИЛ 28 ФЕВРАЛЬ

«Ўзбекистон шартномалар ва савдо давлат акционерлик уюшмасини ташкил этиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони эълон қилинди.

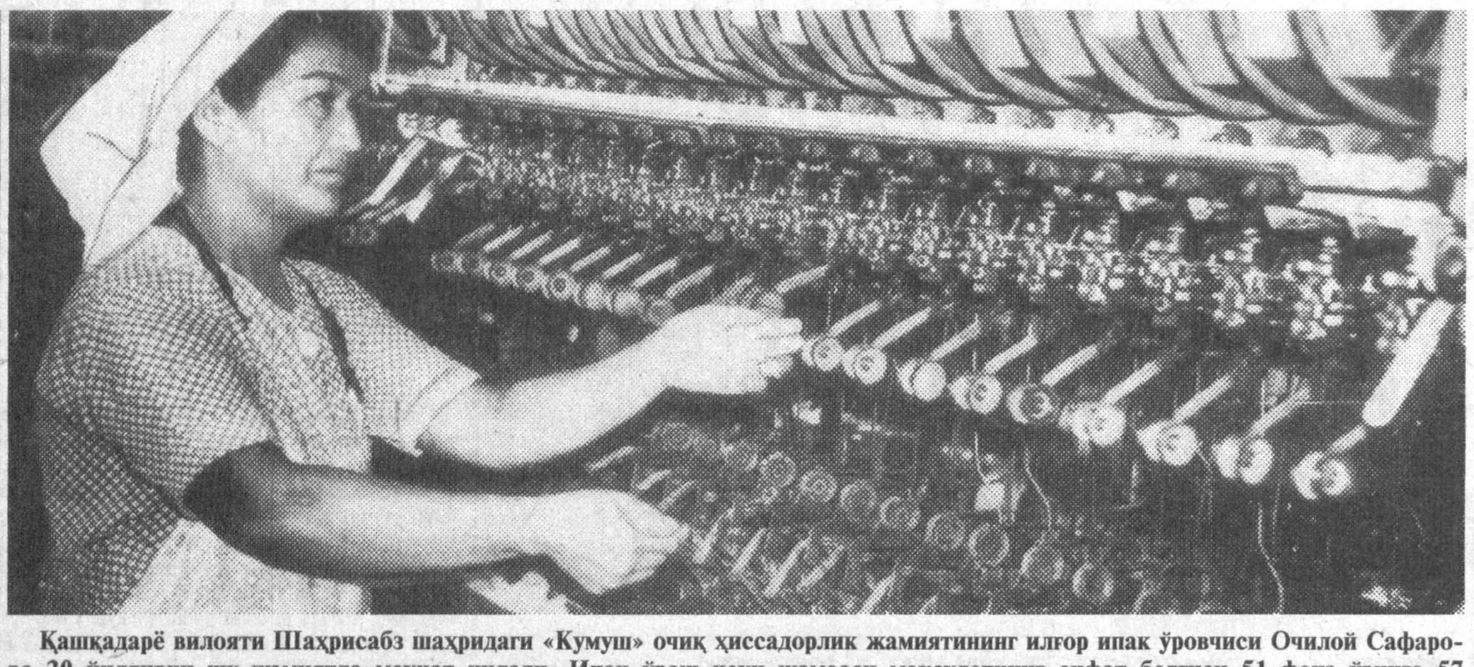

Қашқадарё вилояти Шаҳрисабз шаҳридаги «Кумуш» очиқ ҳиссадорлик жамиятининг илғор ипак ўровчиси Очилой Сафарова 20 йилдирки шу жамиятда меҳнат қилади. Ипак ўраш цехи жамоаси маҳсулотнинг сифат белгиси 51 фоиз ўрнига 57 фоизга бажариб юқори унум билан меҳнат қилмоқда.

Эргаш Қулмуродов олган сурат.

Бугуннинг гапи

МАШИНА СОТИБ ОЛИШНИ ХОҲЛАЙСИЗМИ, МАРҲАМАТ!

Маълумки, 1996 йил 27 мартда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «ЎзДЭУавто» қўшма корхонасининг самарали фаолиятини таъминлаш чора-тадбирлари тўғрисида»ги ва шунга оид «ЎзДЭУавто» қўшма корхонаси ишлаб чиқараётган автомобилларни сотиб олиш учун Ўзбекистон Республикаси фуқароларига кредит бериш тартиби тўғрисида»ги қарорлари эълон қилинган эди.

Ушбу қарордан сўнг таҳририятимизга мурожаат қилаётган муштарийлар сони бирмунча ортди. Уларнинг аксарияти автомобиль сотиб олишнинг тартиб-қоидалари, уларга техник хизмат кўрсатадиган шохобчаларнинг мавжудлиги хусусида маълумот беришни сўрашган. Биз муштарийларнинг ана шу саволларига аниқлик киритиш мақсадида Ўзбекистон автомобилларга техник хизмат кўрсатиш ҳиссадорлик жамиятининг раиси Юсуф АСИЛОВга мурожаат қилдик.

— Бирлашмамизнинг номидан ҳам кўриниб турибдики, у асосан мамлакатимиздаги мавжуд автомобилларга автосервиз хизмати кўрсатади. Унга қарашли 46 та йирик автомобилларни таъмирлаш станцияси, ўндан ортиқ кичик таъмирлаш устахоналари ишлаб турибди. Шуларнинг 15 таси очиқ турдаги ҳиссадорлик жамияти сифатида фаолият кўрсатмоқда. Мамлакатимизда автомобиль заводининг ишга тушиши муносабати билан автомобилларга техник хизмат кўрсатиш даражасини кескин яхшилашга тўғри келди. Республикамиз Вазирлар Маҳкамасининг қарорига кўра, бирлашмамиз зиммасига жойлардаги мавжуд автотаъмирлаш устахоналарини қайта реконструкция қилиш, янги автомобиллар учун қўшимча, замонавий устахоналар очиш, уларни малакали мутахассислар билан таъминлаш, шунингдек, «ЎзДЭУавто» ишлаб чиқараётган автомобилларни сотишдек улкан масъулият юклатилди. Ҳозир бу борада жойларда қизғин ишлар олиб борилаяпти. Мамлакатимиз Президенти шу йилнинг 19 июлида «Асака» автомобиль заводига қилган ташрифи чоғида, Асака шаҳрида ишга тушган замонавий автотаъмирлаш устахонамизни кўздан кечириб, унга юксак баҳо берганди ва бундай автосервиз хизмати кўрсатиш шохобчаларини бошқа вилоятларда ҳам шу йилнинг якунига қадар ишга тушириш лозимлигини таъкидлаганди.

— Мазкур шохобчаларни малакали мутахассислар ва эҳтиёт қисмлар билан таъминлаш қандай ҳал этилаяпти?

— Шу йилнинг февраль ойида 81 кишини Жанубий Кореяга ўқишга юборган эдик. Улардан ҳозир 27 таси жойларда ўз ишларини давом эттириб, бошқаларга ҳам касб сирларини ўргатишмоқда. Қолганлари эса август ойларида қайтиб келишади. Октябрь ойида эса яна 70 кишини ўқишга юборамиз. Албатта, бу кўрсаткичлар кам. Бироқ биз бундай малакали кадрларни йил сайин кўпайтириб бораверамиз. Автомобилларга эҳтиёт қисмлар етказиб беришда кореялик ҳамкорларимиз ташаббускорлик кўрсатмоқда. Ҳозирча бу борада муаммо йўқ. Кераклигича эҳтиёт қисмлар ғамланиб, унинг бир қисми жойлардаги устахоналарга тарқатиб чиқилди.

— Юсуф Исматович, юқорида сиз зиммамизга автомобилларга техник хизмат кўрсатишдан ташқари уларни сотиш вазифаси ҳам юклатилди, дедингиз. Буни қандай тушунса бўлади?

— Хабарингиз бўлса, мамлакатимизда автомобиллар ишлаб чиқарила бошлагандан сўнг ҳукуматимиз ушбу автомобиль заводи зиммасига биринчи навбатда ички бозоримизни тўлдириш вазифасини қўйганди. Вазирлар Маҳкамасининг қарорига кўра, уларни сотиш, харидор топиш вазифалари эса бизнинг корхонамизга топширилди. Уларни чет элга экспорт қилиш масаласини эса заводнинг ўзи ҳал этадиган бўлди.

— Узоқ вилоятдан машина харид қилиш учун келганлар ҳам сизларнинг ташкилотларингизга мурожаат қилишлари керакми?

— Нега энди? Ташкилотимизнинг ҳар бир вилоятда автосервиз хизмати кўрсатиш шохобчалари ишлаб турибди. Уларнинг қошида автомобиль дўконлари ташкил этилган. Бундан ташқари шу жойнинг ўзида давлат суғуртаси идораси, нотариал ва ДАН бўлимлари ташкил этилганки, харидор сотиб олган машинаси учун керакли ҳужжатларни тайёрлашда, номер олишда ҳеч қандай оворагарчиликларга дуч келмайди.

— Мен ҳозир сиздан харидор сифатида машина сотиб олишим мумкинми?

— Албатта. Бунинг учун фақат «Асака» банкига бориб ҳақиқатдан ҳам автомобилнинг умумий нархи тўланганлиги тўғрисидаги ҳужжатни кўрсатасиз. Мабодо кредитга оламан десангиз, банкдагилар сизга қанақа қўшимча ҳужжатлар лозимлигини тушунтиришади.

— Сир бўлмаса, шу бугунгача қанча автомобиль сотдингизлар?

— Жанубий Кореядан келтирилган автомобиллардан 5,5 мингтасини сотдик. Эрта-индиндан бошлаб, ўзимизда ишлаб чиқарилаётган автомобилларни сота бошлаймиз. Режага кўра, йил охирига қадар 21 мингта автомобиль сотиш режамиз бор.

— Талаб каттами?

— Эътибор берган бўлсангиз, эшик олдида турганларнинг ҳаммаси машина харид қилиш истаги билан келганлар. Яна қанча мижозларнинг қўнғироқ қилавериб, ҳоли-жонингга қўймаслигини айтмайсизми.

— Автомобилларнинг нархини сўрайверсак бўларкан-да?

— Марҳамат, «Тико» автомобили 5800-6734 АҚШ долларигача, «Дамас» микроавтобуси 7200-8363 гача, «Нексия» эса 10000-11798 АҚШ доллари туради. Албатта, бу нархлар автомобиль нархини тўлиқ тўлаб оламан деганлар учун. Кредит олиб, эвазига машина сотиб олмоқчи бўлганлар эса юқоридаги сумманинг 35 фоизини тўлашлари шарт. Олинган кредитнинг йиллик устамаси 3-5 фоизгача. Ўрни келганда шуни қайд этиш зарурки, ҳали биронта давлатда аҳолига бундай арзон кредит бериш йўлга қўйилмаган. Албатта, бу ҳам ҳукуматимизнинг ўз халқига кўрсатаётган ғамхўрликларидан биридир.

— Автомобилларни ўзимизнинг сўмда харид қилиш мумкинми?

— Хоҳласа сўмда, хоҳласа эркин валютада. Фарқи йўқ.

— Сиз мутахассис сифатида харидорларга қайси автомобилни сотиб олишга маслаҳат берган бўлардингиз?

— Ҳар бир харидор ўзининг имкониятидан келиб чиқиб, машина турларини танласалар мақсадга мувофиқ бўларди. Масалан, мен ўзимни тутиболган тадбиркор бўлганимда «Нексия»ни ёки «Тико»ни, эндигина бизнес ишини бошлаган тадбиркор бўлганимда эса «Дамас»ни танлаган бўлар эдим...

Умуман олганда харидорлар қайси бир машинамиз турини сотиб олишмасин, асло ютқазишмайди. Чунки бу машиналар ҳам арзон, ҳам қулай. Бунинг устига улар жуда ҳам кам бензин «истеъмол» қилади. Масалан, «Тико» юз километрга атиги 4,1, «Нексия» 5,5, «Дамас» 6,5 литр бензин сарфлайди.

Баҳодир ОСТОНАҚУЛОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Сўз — дипломатларга

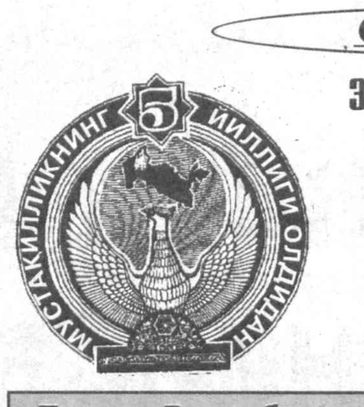

Эрдўғон АЙТУН:

«ВАТАННИ ОЗОД КЎРИШ БУЮК БАХТДИР»

Туркия Республикасининг мамлакатимиздаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси Эрдўғон АЙТУН билан суҳбат

— Жаноб элчи, Сиз билан Ўзбекистон мустақиллигининг беш йиллиги байрами арафасида учрашиб турибмиз. Айтингчи, айни дамда кўнглингиздан нималар кечмоқда?

— Мустақиллик — улкан бахт. Ирқи, тили, дини ва миллати қандай бўлишидан қатъий назар, халқлар мустақилликни қай даражада орзу қилгани, уни қўлга киритмоқ учун не-не залворли ва машаққатли йўлларни босиб ўтганлиги мозийдан маълум.

Мустақиллик шарофати боис, Ўзбекистон халқи ўзининг инсонпарварлик анъаналарини муносиб тарзда давом эттириш имкониятига эга бўлди. Ҳозирда юртингизда умумбашарий қадриятларнинг устиворлиги, чинакам демократия, инсон эркинликлари ва ҳуқуқларининг бутун жаҳон тан олган тамойиллари мустаҳкам қарор топмоқда. Айниқса, Ўзбекистон парламенти қонун яратувчилик фаолияти билан фаол шуғулланмоқда. Бу саъй-ҳаракатлар эса ёш давлатнинг ҳар томонлама шаклланишини, ҳуқуқий жиҳатдан тўкис таъминлашда муҳим омил бўлаётир.

Бугунги кунда жаҳон аҳли Ўзбекистоннинг асрлар давомида инсоният маданияти ва санъати, тиббиёти ва фалсафаси ҳамда давлатчилик анъаналарига қўшган ҳиссаларини юксак баҳоламоқда. Бир вақтлар Мустафо Камол Ота Турк Туркияни оғир миллий таназзулдан ўз ақл-иродаси билан сақлаб қолганлигини яхши биламиз. Ўзбекистон мустақиллигининг дастлабки йилларидаги аҳволи бундан кам эмас эди. Бироқ, Президент Ислом Каримовнинг тўғри сиёсати боис ушбу муаммолар барҳам топди. Мустақил иқтисодий ривожланиш тамойиллари ишлаб чиқилди ва улар кўнгилдагидек изчил амалга оширилмоқда. Ўзбекистон ўз мустақиллигининг беш йиллик қисқа даври ичида асрлар мобайнида амалга оширилмаган кўп нарсаларни қўлга киритишга муваффақ бўлди.

Ўзбекистон — Туркия ўртасида боғланган дипломатия алоқаларини ҳам ана шу улкан муваффақиятларнинг натижаси сифатида баҳоламоқ лозим. Маълумки, Туркия масофа жиҳатидан Ўзбекистондан узоқда жойлашган бўлсада, лекин бу жуғрофий сарҳадларнинг узоқлиги икки қардош халқ ўртасидаги самимий алоқаларнинг ривожланишида монеълик қила олмаяпти. Бу табиий, албатта. Чунки тили, дини, тарихи муштарак халқларнинг бир-биридан айрилиқда қолиши мумкин эмас. Шунинг учун ҳам мамлакатимиз ҳукумати Ўзбекистон билан ўзаро манфаатли, дўстона алоқаларни ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратмоқда. Ўзбекистон мустақиллигини биринчи бўлиб Туркия тан олганидан фахрланамиз.

Ўтган беш йил давомида Ўзбекистон Президентининг Туркияга, мамлакатимиз раҳбарларининг юртингизга қилган ташрифлари самараси ўлароқ, бир неча муҳим ҳужжатлар имзоланди. Ҳар икки мамлакат ҳам мазкур ҳужжатларнинг амалдаги ижросига алоҳида эътибор бермоқда. Агар ҳозирда турк ишбилармонларининг Ўзбекистон иқтисодиётига киритган сармоя лойиҳаларининг умумий кўрсаткичи 1 миллиард доллардан ошганлигини, юртингизда 200 дан ортиқ қўшма корхона ва фирмаларнинг фаолият кўрсатаётганлигини инобатга олсак, унда ўзаро алоқаларимизнинг истиқболли эканлигига тўла ишонч ҳосил қиламиз.

Тарихдан маълумки, ўз куч-қудрати ва халқининг битмас-туганмас салоҳиятига ишонган давлатгина жаҳон интеграциясига ўзининг ишончли йўлидан боради. Ўзбекистон тимсолида худди шундай мамлакатни кўриш мумкин. Тарихи теран, маданияти қадимий бўлган сахий мамлакат билан ҳамкорлик қилиш биз учун ҳам манфаатлидир.

— Ўзбек халқига қандай истаклар баён этмоқчисиз?

— Ватанни озод кўриш буюк бахтдир. Ўзбек халқи ана шундай бахтга мушарраф бўлди. Қолаверса, халқингиз неча юз йиллаб эриша олмаган муқаддас кунда, дунё тан олган улуғ бир мамлакатда яшаяпти. Кечаги тоталитар тузум, кечаги ёлғон ўз кучини йўқотди. Буларнинг барчаси, албатта, мустақиллик шарофати. Мен Ўзбекистон халқини кириб келаётган улуғ айём билан қутлаб, унинг барча саъй-ҳаракатларига муваффақиятлар тилайман. Икки қардош мамлакатлар ўртасидаги манфаатли ва дўстона алоқаларнинг янада ривож топишига қатъий ишонч билдираман.

«Халқ сўзи» мухбири
Фурқат САНАЕВ
суҳбатлашди.

НОВВОЙЛАР БЕЛЛАШУВИ

Муқимий номидаги театр биносида «Нон ризқ-рўзимиз» мавзуида кўрик-танлови бўлиб ўтди.

Унда Тошкент шаҳридаги «Ўзбекистон», «Камола», «Ниҳол», «Эъзоз», «Кавсар фидои», «Баҳор», «Тараққум», «Файзий» ҳамда «Баҳодир бахт» нон ишлаб чиқариш акционерлик жамиятлари аъзолари иштирок этишиб, ўзаро баҳслашдилар. Конкурс давомида аҳоли эҳтиёжи учун қониқарсиз, сифатсиз нон маҳсулотлари ишлаб чиқараётган корхоналар кескин танқид остига олинди.

Сотувчи ходимларнинг хуш муомилалиги ва одоби ҳақида ҳам алоҳида тўхталиб ўтилди. Шунингдек, танлов иштирокчилари ўзлари пишириб бераётган нон ва нон маҳсулотларининг хусусиятларини таърифлаб беришди.

«Тараққум» командаси биринчи, «Камола» иккинчи ва ниҳоят «Баҳодир бахт» ҳамда «Кавсар фидои» командалари учинчи ўринни эгаллашиб, ушбу кўрик-танловнинг республика миқёсида бўлиб ўтадиган турига йўлланма олдилар.

Ботир ҲАСАНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Биротаям танқид натижасиз қолмайди

«АРЗОННИНГ ШЎРВАСИ ТАТИМАС»

(«Халқ сўзи», 1996 йил 18 июнь).

Юқоридаги сарлавҳа остида чоп этилган мақолада «Нукус пивозаводи» ҳиссадорлик жамиятининг иш фаолияти атрофлича таҳлил қилинган эди. Хусусан, унда яхна ичимлик ишлаб чиқаришдаги нуқсонлар ҳақида тўхталиб ўтилганди. Қуйида мазкур ташкилот раҳбариятининг ушбу мақола юзасидан таҳририятимизга йўллаган жавоб хатини келтирамиз.

Мақола уюшманинг тегишли мутахассислари томонидан атрофлича ўрганиб чиқилди. «Нукус пивозаводи» ҳиссадорлик жамиятининг фаолияти уюшма раҳбариятининг доимий диққат-эътиборидадир. Фақат шу йилнинг ўзидаёқ мазкур корхона фаолияти бир неча бор таҳлил қилинди. Бундан ташқари, ушбу масала Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгашида «Озиқовқатсаноат» уюшмаси раҳбарияти иштирокида ҳам кўриб чиқилиб, зарур чора-тадбирлар белгиланди.

Дарҳақиқат, корхонанинг молиявий иқтисодий ва сифат кўрсаткичлари пасайиб кетган. Айни пайтда корхонада вужудга келган мавжуд аҳволни яхшилаш учун муайян сармоялар зарур. Шу мақсадда уюшма Ҳиндистоннинг «Акшай интернешнл» фирмаси билан тегишли музокаралар олиб борди ва натижада «Нукус пивозаводи» учун яхна ичимликлар ишлаб чиқаришга мўлжалланган асбоб-ускуналар тизимини харид қилиш бўйича шартнома имзоланди.

Ҳозирги пайтда корхона ҳудудида янги цех қуриш ишлари тугалланиш арафасида. Мазкур режанинг тўла бажарилишини таъминлаш мақсадида Ҳинд кредити ва узоқ муддатли имтиёзли кредитлар орқали маблағ ажратилишига ёрдам бериш масаласи кўриб чиқилмоқда.

Шуни таъкидлаб ўтиш лозимки, «Нукус» минерал суви таркибида тузларнинг миқдори кўп бўлгани сабабли республика дегустация гуруҳи тавсияси бўйича ушбу сувни артезиан суви билан 1:3 миқдорда аралаштириб қўйишга қарор қилинган ва республика давлат стандарти томонидан тасдиқланган.

Ишлаб чиқаришда йўл қўйилган камчиликларни иложи борича бартараф этиш ҳамда керакли амалий ёрдам кўрсатиш мақсадида мазкур корхонага бир гуруҳ мутахассислар жалб этилди.

Уюшма раҳбарияти корхонада вужудга келган ноқулай аҳвол бартараф этилади ва ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар сифати келажакда яхшиланиб, унинг турлари янада кўпаяди, деб умид билдиради.

Б. ХОЛМУХАМЕДОВ,
Ўзбекисон Республикаси «Озиқовқатсаноат» уюшмаси раисининг биринчи муовини.

ҚЎШМА РЕЙД

СОЛИҚҚА ЧАП БЕРИШМОҚЧИ БЎЛГАН ТАХТАФУРУШЛАР

Тошкент халқа йўлидаги «Ўрикзор» даҳасидаги ерларнинг уч минг квадрат метри ўтган йили октябрда савдо расталари учун А. Икромов тумани ҳокимлиги томонидан «Ақлиддин» масъулияти чекланган жамиятга ажратиб берилган эди. Жамият раҳбарлари ерни қабул қилиб олишди-ю, лекин қурилиш молларининг қимматлиги учун расталар тиклашга қўл уришмади. Бироқ ернинг бўш ётиши ҳам увол, ундан бирор мақсадда фойдаланиш керак эди.

Ва ногоҳон «Уйсоз» ЛТД фирмаси вакиллари уларга:

— Шу ерни бизга бир йилга ижарага берсангиз. Ҳеч қандай чиқимсиз 120 минг сўмлик бўлиб олардингиз, — дейишди.

Дарҳол ўзаро шартнома имзоланди. Ернинг атрофи панжаралар билан ўралиб, у қурилиш моллари бозори, деб эълон қилинди. Шундан кейин «Уйсоз» фирмаси вакиллари мол сотувчиларга майдонни бўлиб бера бошладилар. Қарабсизки, юридик шахслардан 25 квадрат метр жойга 1000 сўмдан, фуқаролардан эса 200 сўмдан нақд пул «шиғиллаб» оқиб келаверди.

Буни кўриб «К. Атҳамжон» хусусий фирмаси раҳбарлари ҳам ғимиллаб қолишди. Улар йўлини топиб, нарироқдаги бўш ерни номларига расмийлаштириб олдилар-да, яна бир бозорча ташкил этдилар.

Тез кунда бу бозорчаларнинг довруғи қўшни вилоятларга ҳам етиб борди. Оқлаб қўйган тол-терагимни энди кимга сотаман, деб бош қашиб ўтирган самарқандлик, наманганлик ёғочфурушлар ҳам молларини «КаМАЗ»ларга ортиб, гурра-гурра келавердилар. Ҳаш-паш дегунча, ҳаммаёқни қурилиш моллари босиб кетди. Уларни ким тўғри йўл билан, ким эгри йўл билан олиб келгани фақат ўзларига аён.

Қурилиш молларининг кўпайгани яхши-ю, лекин нархининг осмондалиги чакки бўлаяпти. Сотувчилар бир хил нархни маҳкам ушлаб турганлари учун ҳам бозорлар чаққон эмас. Шу боисдан бозорчаларда олувчидан сотувчилар кўп. Тошкент шаҳар ва Акмал Икромов тумани солиқчилари билан текширувимизда уларнинг саноғидан ҳам адашиб кетдик.

Атрофи панжаралар билан ўраб қўйилган жойларда қурилиш моллари билан савдо қилаётган 20 нафар фуқаронинг фаолиятини текширганимизда уларнинг 18 нафари солиқ қонунчилигига зид иш қилаётганликлари маълум бўлди. Қоидабузарлик билан сотилаётган сал кам миллион сўмлик қурилиш моллари қўлга туширилди.

Фуқаро Х. Ҳошимов умумий қиймати 13110 сўм бўлган 114 қоп алибастерни ҳеч қандай ҳужжатсиз сотиб ўтирган экан. У солиқчилар билдирган аввалги эътирозларни эътиборга ҳам олмади. Шундан сўнг далолатнома тузишга тўғри келди. Унга туман солиқ инспекциясидан патент олиб, тадбиркорлик ишларини бемалол давом эттириш мумкинлиги тушунтирилди. Патентсиз савдо-сотиққа йўл қўйилмаслиги уқтирилди.

Бозорларни айланиб чиқиб, ҳайрон бўлдик. Ҳеч қандай ҳужжатсиз олди-сотди билан шуғулланаётган кишиларнинг саноғи йўқ эди. Умумий миқдори 16 минг сўмлик гипс сотиб ўтирган Х. Назаров ҳам, тахтафуруш Ш. Имонтоев ҳам беҳужжат эди. 1100 дона ДВП ни сотиш учун олиб келган В. Ширяев ва Т. Эрматов эса юкни бошқа фуқаро — Т. Аминжонов номига расмийлаштирибди. Ёғоч билан савдо қилаётган ака-ука Рўзиевлар пул тушимини қайд этиш дафтарини юритмаганлар. Хуллас, ҳамма ишлар қонунга тескари.

— Бизга ўхшаб патент билан ишланглар-да, — деб ёнидагиларга дашном берган бўлди нарироқда цемент сотиб ўтирган фуқаро М. Бекматов.

М. Бекматов Акмал Икромов тумани давлат солиқ инспециясидан 1996 йил 1 апрелда олинган қайд гувоҳномаси асосида тадбиркорлик билан шуғулланиб келаётган экан. У 114 қоп цемент сотиб ўтирган эди. Лекин текширув пайтида бу ҳужжатли тадбиркорнинг ҳам чуви чиқиб қолди. Олаётган даромадлари бўйича қўлида аниқ ҳисоб-китоб йўқ эди. Бу аҳволда даромад солиғини қандай тўлайди?

Ёғоч сотиб ўтирган фуқаролардан ака-ука Қодировларда ҳам, М. Тўрақуловда ҳам қайд гувоҳномаси йўқ. Улар ўзларига тегишли бўлган 35 кубометр ёғочнинг бир кубометрига ҳам ҳужжат кўрсата олмадилар.

Солиқчилар расмийлаштирган ҳужжатлар асосида А. Икромов тумани халқ суди қоидабузарлар фаолиятини кўриб чиқиб, уларнинг ҳар бирига 2000 сўмдан жарима солди.

«Ўрикзор» даҳасидаги бозорчалар ўз домига бошқа тоифадаги кишиларни ҳам тортаётгани ёмон бўлаяпти. 5-«Махсустранс» ташкилотига қарашли давлат белгиси 22-42 ТНП бўлган юк машинаси бозорча атрофида тез-тез пайдо бўлиб турарди. Ҳайдовчи Т. Хожибоев бу ерда одамлар «ҳожати»ни чиқариб ўзининг киссасини қаппайтиришга ўрганиб қолган. Иш вақтида давлат машинасида киракашлик қилаётган бундай ҳайдовчиларга ким эрк бериб қўйди экан? Ёки бошлиқлари ҳам «беблиска» топилган пулга шерикмикан, деган хаёлга ҳам бордик.

Машиналарга кўз ташлаб ҳайрон бўласан, киши. Хожибоев киракашлик қилиб юрган бўлса, Тошкент шаҳар 1-автокомбинатига қарашли 59-81 ТНП давлат белгили МАЗ-5549 русумли юк машинаси ҳайдовчиси К. Асанбоев шаҳарда қурилаётган иншоотга мўлжалланган 3 тонна қумни сотиш учун бу ерга олиб келибди.

К. Асанбоевдан ўрганиб Янгийўлдаги 2503-автокомбинат ҳайдовчилари М. Умаров ва А. Григорьев ҳам бозорчага дамба-дам қум олиб келишга одатланишган экан. Шундай қатновларнинг бирида улар солиқчиларнинг қўлига тушиб қолишди.

А. Икромов тумани халқ суди давлат иши қолиб ўз нафсини қондириш пайида бўлган ҳайдовчиларнинг қилмишларини кўриб чиқиб, уларнинг ҳар бирига 1200 сўмдан жарима солишга қарор қилди.

«Ўрикзор»да шунча қоидзабуарликларга йўл қўйилаётган бўлса бозорчаларни очиб қўйган фирма раҳбарлари бундан ўзларини бехабардек қилиб кўрсатаётганликлари кишини ажаблантиради. Бозор ҳудудида тартиб-интизом бўлишига, қоидабузарликларнинг олдини олишга солиқчилар, ҳуқуқни муҳофаза этиш органлари ходимлари билан бирга улар ҳам жавобгар эканликларини наҳотки ҳис этмасалар. Қачонгача тартиб ўрнатувчиларни четдан кутасиз. Бозорларга олиб келинаётган ўғрилик моллар ҳам, ҳалол моллар ҳам, энг аввало, бозор эгаларига маълум бўлади. Лекин қоидабузарликларни кўра-била туриб тадбиркор деган номга доғ тушираётганларнинг таноби вақтида тортиб қўйилмаяпти. Натижада оддий фуқаролар, оддий харидорлар бозорнинг озоридан азият чекмоқдалар.

Бозорлар фақат солиқчиларнинг эмас, бутун жамоатчиликнинг назорати остида бўлсагина, тартибга келиши мумкин. Ҳозир бу ердаги тартибсизликлар бозорларни ташкил этган фирмаларадаги тартибсизликлар билан уйғунлашиб кетган. А. Икромов туман давлат солиқ инспекцияси ходимлари «Ақлиддин» масъулияти чекланган жамиятнинг молиявий-хўжалик фаолиятини текширганларида бу ерда солиқ қонунчилиги қўпол равишда бузилаётганлигини, аниқладилар. Жамият турли хил баҳоналар билан 18 минг сўмлик ер солиғини тўламай келаётган экан. Бундан ташқари 5840 сўм қўшилган қиймат солиғини ҳам тўламабди. Ўтган йил ноябрда чакана савдодан тушган даромаднинг бир қисми яширилибди. Энди у 100 фоиз молиявий жаримаси билан ундириб олинади. Шунга ўхшаш чалкашликлар ҳар қадамда учраб турибди.

Биз «К. Атҳамжон» хусусий фирмасида ҳам шундай аҳволнинг гувоҳи бўлдик. Фирма ташкил этилганидан буён унинг молиявий хўжалик фаолияти текширилганда давлат бюджетига сал кам 10 минг сўмлик солиқ ва мажбурий тўловларни кам тўлаганлиги маълум бўлди. Фирма ихтиёридаги солиққа тортиладиган ер ҳажми камайтириб кўрсатилган, солиқ ставкалари нотўғри қўлланилган.

«Уйсоз» ЛТД фирмаси эса ўз низомида кўрсатилмаган хизмат турлари билан шуғулланмоқда. Махсус рухсатнома олмай туриб, турли хил маҳсулотлар савдосини авжига чиқармоқда.

Фирма 1994 йил давомида даромад солиғи ҳисоботини йил чораги ҳисоботига қўшиб топширган. Ваҳоланки, даромад солиғи ойма-ой ҳисоблаб турилиши керак эди. Мана энди ойма-ой топширилмаган сумма ўн фоизлик жаримаси билан ундириб олинади. Бундан ташқари даромад солиғи бўйича имтиёз ҳам нотўғри қўлланилгани аниқланиб, 14 минг 112 сўм қўшимча ҳисобланди. Фирманинг сал кам 63 минг сўм дебиторлик қарзи ҳам бор. Қарзларнинг муддати ўтиб бораяпти.

Ж. НОСИРОВ,
Давлат солиқ қўмитаси матбуот хизмати раҳбари.
Э. БОЛИЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Мустақиллик иншоотларида

ҚОРОВУЛБОЗОР: ҲАЙДОВЧИЛАР КЎМАГИ ҚЎЛ КЕЛМОҚДА

Қоровулбозордаги Бухоро нефтни қайта ишлаш заводи қурилиши мамлакатимиздаги энг зарбдор қурилишлардан бири. Айни пайтда бу ерда меҳнат қилаётган республикамиздаги кўплаб ташкилотларнинг қурувчилари, ҳайдовчилари, пайвандчилари иншоотнинг тезроқ қад ростлашида катта ҳисса қўшмоқдалар.

Бойсун туманидаги 110-автосарой жамоаси ҳам нефть заводи қурилишида фаол иштирок этмоқда. Ҳозирда автосаройга қарашли 26 та юк автомобили Бухоро нефтчиларига яқиндан кўмак бўлаяпти.

Суратларда: автосарой бошқаруви раиси Қ. Қурбонов (ўртада), ҳайдовчилар И. Ҳасанов, Э. Худойқулов ва Ҳ. Нарзуллаевлар билан эртанги иш режалари тўғрисида маслаҳатлашмоқда; илғор ҳайдовчилар И. Набиев ва А. Йўлдошевлар иш устида.

Ш. Шаропов (ЎзА) олган сурат.

Истиқлол календари

1992 ЙИЛ 26 ФЕВРАЛЬ

Шу кунгача Ўзбекистон Республикаси мустақиллигини дунёдаги 101 та мамлакат расман эътироф этди. Уларнинг сони кун сайин кўпайиб борар эди.

1992 ЙИЛ 28 ФЕВРАЛЬ

«Республиканинг янги олий ўқув юртларини тасдиқлаш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони эълон қилинди. Мазкур Фармонга биноан қатор вилоятларда фаолият кўрсатаётган педагогика институтларига университет мақоми берилиб, бир қанча институтлар филиаллари мустақил олий ўқув юртларига айлантирилди ва жойларда Тошкентдаги айрим олий ўқув юртларининг бўлимлари ташкил этилди.

1992 ЙИЛ 2 МАРТ

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг 46-сессияси ялпи мажлисида мустақил Ўзбекистон Республикаси БМТ аъзолигига қабул қилинди.

1992 ЙИЛ 2 МАРТ

Наманган вилоятидаги Мингбулоқ туманида нефть кони кашф этилди.

1992 ЙИЛ 16 МАРТ

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсати «Ўзбекистон Республикасидан чақирилган муддатли хизматдаги ҳарбий хизматчиларни чақириб олиш тўғрисида» қарор қабул қилди. Унга биноан собиқ Иттифоқ республикалари ҳудудида ҳарбий мажбуриятни ўтаётган ўзбекистонлик йигитлар бир ой муддат ичида ватанига чақириб олинди.

1992 ЙИЛ 16 МАРТ

Тошкентда илк хорижий давлат элчихонаси — АҚШ элчихонаси очилди.

1992 ЙИЛ 19 МАРТ

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамасининг «Наманган вилоятининг Мингбулоқ конидан отилиб чиқаётган нефтнинг тарқалишига йўл қўймаслик, мазкур минтақадаги аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш ва табиат ресурсларидан самарали фойдаланиш юзасидан кечиктириб бўлмайдиган чора-тадбирлар тўғрисида»ги Қарори матбуотда эълон қилинди.

«Халқ сўзи» анкетаси: МУСТАҚИЛЛИК — ТАҚДИРИМИЗДА

ҲЕЧ ҚАЧОН ДЕҲҚОН-ФЕРМЕРЛАРНИНГ НОНИ ЯРИМТА БЎЛМАСИН

Баҳриддин ТОНГЁРИҚОВ, Жиззах вилояти ветеринария бошқармаси бошлиғи.

1. Сиз ва жамоангиз байрамни қандай кутиб олаяпсиз?

2. Беш йил мобайнида рўй берган қайси ўзгаришларни энг характерли, деб ҳисоблайсиз?

3. Истиқлол сизга нима берди ва аксинча сиз уни мустаҳкамлашга қандай ҳисса қўшаяпсиз?

4. Ислоҳотларнинг янада муваффақиятли кечиши учун тағин нималарга эътибор бериш керак, деб ўйлайсиз?

1. Аввало, шундай нуфузли газета орқали унинг кўп минг сонли муштарийлари билан юзма-юз бўлаётганлигимдан мамнунман. Фурсатдан фойдаланиб, юртимизнинг барча ҳудудларида ўз касбини эъзозлаб, эл-улусга хизмат қилаётган касбдошларимни, нишонланишига саноқли кунлар қолган Мустақиллик айёмининг беш йиллиги билан самимий табриклайман.

Тўй-маъракаларга қуруқ қўл билан бориш азалдан ор ҳисобланиб келинади. Шу ҳислат қон-қонимизга сингиб кетганиданми, ўзбеклар ҳеч бир байрамни совға-саломсиз кутиб олишмайди. Бу ҳам халқимизнинг қадр-қиммати, урф-одати бециёс эканлигидан далолат.

Кўпчилик қатори, жамоамиз ҳам баҳоли қудрат меҳнат қилиб келаяпти. Вазирлар Маҳкамасининг 174-қарори асосида вилоят ва туман ветеринария бўлимлари қошида малакали мутахассислардан иборат ихтисослашган бўлимлар ташкил этилиб, аҳолига пулли ветеринария хизмати кўрсатиш йўл-йўриқлари ишлаб чиқилди. Вилоятда 1153 та фермер хўжаликлар билан шартномалар тузилиб, уларга туманлардаги 45 та зооветеринария пункти, 20 та ветеринария дорихоналари орқали бугунгача бир ярим миллион сўмликдан зиёд пулли хизмат кўрсатилди. Ўтган йилга нисбатан хизмат кўрсатиш пунктлари 23 тага, дорихоналар эса 3 тага кўпайтирилди.

2. Ўтган беш йилда қишлоқда бошланган иқтисодий ислоҳотлар кўлами тобора илдиз отиб, хўжалик бошқарувининг янги шакл-шамойиллари ривож топаётгани кимни қувонтирмайди, дейсиз. Тадбиркорлик, ишбилармонликка шаҳару қишлоқда бирдек йўл очиб берилгани, мулкнинг давлат тасарруфидан чиқарилиб, хусусийлаштириш сари йўл тутилгани айнан Мустақиллик неъмати эмасми? Собиқ Иттифоқ даврида бир қарич ер, битта бинони шахс тасарруфига берилганини эшитганмисиз? Шулар ҳақида ўйласам, ўтган беш йилда халқимизга жуда катта имкониятлар берилганини ҳис этаман. Қолаверса, яқиндагина ишга тушган «ЎзДЭУавто» Ўзбекистон — Жанубий Корея қўшма корхонаси айнан Истиқлол меваси эмасми?

Вазирлар Маҳкамасининг шу йил 21 мартдаги «2000 йилгача бўлган даврда Ўзбекистон Республикаси қишлоқ ижтимоий инфраструктурасини ривожлантириш дастури тўғрисида»ги қарори халқимиз ҳаётида нақадар муҳим аҳамиятга эга эканлигини шарҳлаб ўтиришга ҳожат бўлмаса керак. Бу ҳаётий ҳужжатни вилоятимиз аҳолиси нечоғлик мамнунлик билан кутиб олганлигини биласизми? Қарор ижроси қадрини чўл шароитида яшаб меҳнат қилаётган деҳқон, ичимлик сувини бир неча чақиримдан ташиб келтираётган қишлоқ аёли теран ҳис этади... Қўриқ ерларда турмуш маданиятини изга солиш, юксалтириш бугунги Истиқлол фидойилари, йўлбошчилари чекига тушди. Буни эл-юрт кўриб, юракдан ҳис этиб, уларнинг ҳар бир даъватини қўллаб-қувватлаб турибди.

3. Ҳозирча, менинг «Мустақилликка, юртнинг келажагига фалон маънода ҳисса қўшдим» дейишим учун ҳали анча эрта. Аксинча, Мустақиллик бизга, айнан мен хизмат қилаётган соҳа мутахассисларига кўп нарса берди. Биз илгарилари фақат ўзимизда чиқарилган вакциналар билан иш юритар эдик. Хорижий фермерларнинг ўта сифатли касалликларга тез таъсир этувчи дори-дармонларини фақат ўқув қўлланмалари, ёки хорижий матбуот нашрларидан ўқиб билардик. Мустақилликнинг дастлабки йилларида тамал тоши қўйилган айрим ҳамкорлик фаолиятлари бугун кутилганидан ҳам кўпроқ самара бераяпти. Германиянинг «Байэр», Швейцариянинг «Сиба», АҚШнинг «Эланко», Польшанинг «Польфо» фирмалари вакиллари билан Ўзбекистон ветеринар-врачларининг шериклик асосидаги фаолияти бунга мисол бўла олади. Ўша журналларда ўқиган самарали дори-дармонлар бугун Ўзбекистоннинг энг чекка ҳудудидаги фермер хўжалигигача етиб бормоқда.

4. Вилоятимизнинг кўпгина хўжаликларида чорвачиликнинг аҳволи қониқарли эмас. Бундан ташқари 114 мингдан зиёд аҳолининг ёрдамчи шахсий хўжаликлари бор. Табиийки, бу ветеринар-врачлар зиммасига ҳам катта масъулият юклайди.

Бугунги ислоҳотлар кўлами ана шу хизмат масъулиятини янада ойдинлаштирмоқда. Бир пайтлар ветеринария соҳасини қайсидир, мақсадлар туфайли танлаб номига диплом олиб, пичоғи мой устида бўлиб келган «мутахассислар» энди соҳани ташлаб, имконияти даражасидаги ишга қўл ураяпти. Хуллас, ислоҳот — ислоҳотлигини қилаяпти. Тўғри-да, қачонгача, оддий дори-дармоннинг ҳам хусусиятини билмайдиган врачлар туфайли шарафли касб ходимлари шаънига таънаю дашномлар ёғилади?

Бугун асосий эътибор ислоҳотларни янада чуқурлаштиришга қаратилган экан, демак, жойларда қонунларни устиворлиги тўлиқ таъминланиши, ислоҳотлар йўлидаги тўсиқ ва камчиликларга муросасиз бўлиш, тадбиркорлик сифатлари мужассам ёшларни ҳар тарафлама қўллаб-қувватлаш лозим. Чунки Ўзбекистон бир сўмини икки сўм қиладиганлар айнан шу ишбилармон ёшлар.

Яна бир тилагим — ҳеч қачон деҳқон-фермерларнинг нони яримта бўлмасин. Афсуски, ҳозирча унинг ташаббусига қулоқ тутмайдиган раҳбар тўралар, айниқса, қуйи бошқарув тизимида учраб турибди. Шунинг учун аксарият ҳолларда ислоҳотлар кўлами айнан ўша босқичларда «депсиниб» қолаётир...

ҚИШЛОҚ ИЖТИМОИЙ ИНФРАСТРУКТУРАСИ

Марказий Фарғона чўли ҳудудида жойлашган Мингбулоқ тумани узоқ йиллар фақат қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштирадиган хом ашё базаси бўлиб келди. Мустақилликка эришилгандан сўнггина туманда саноатни ривожлантиришга эътибор берила бошлади. Йирик пахта заводи ва чет эл сармоядорлари билан ҳамкорликда қўшма корхоналар ташкил топди.

ИККИ ЙИЛДА ОЛТИ МИЛЛИОН СЎМЛИК ҚУРИЛИШ

— Айни чоғда саноатни қишлоқларга олиб кириш, аҳоли гавжум яшайдиган жойларда кичик корхоналар, цехлар ташкил қилиш асосий вазифаларимиздан бирига айланди, — дейди туман «Истиқболстат» бошқармаси бошлиғи, туман ҳокими муовини Тожиддин Исоқов. — Ҳозир туманимизда ўнлаб ишлаб чиқариш корхоналари, аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатиш шохобчалари ишлаб турибди. Бу ишларни амалга оширишда хусусий тадбиркорлар кўмагига таянаяпмиз. Улар ўз маблағлари эвазига халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариб, бозорларимизни тўлдирмоқда.

Вазирлар Маҳкамасининг: «2000 йилгача бўлган даврда Ўзбекистон Республикаси қишлоқ ижтимоий инфраструктурасини ривожлантириш дастури тўғрисида»ги Қарорини туманимиз фаоллари иштирокида атрофлича ўрганиб чиқиб, шу асосда қишлоқларимизни янада ривожлантириш чора-тадбирларини тузиб олдик.

Дастур асосида қурилиши тугалланмаган маориф, тиббиёт иншоотларини фойдаланишга топшириш ҳамда янгиларини бунёд этиш ишлари ҳозирданоқ бошлаб юборилди. Жумладан, туман марказий шифохонаси қошида 200 ўринли туғруқхона, «Гигант» жамоа хўжалигида йирик пахта заводи ҳамда «Фарғона» жамоа хўжалиги меҳнаткашлари учун шаҳар типидаги қўрғон қурилишлари давом этмоқда.

Туманда 63 та қишлоқ кенгашлари бўлиб, уларнинг марказларида барча қулайликларга эга бўлган гузарлар барпо этиш режалаштирилган. Шу кунга қадар, «Ўзгариш», Гўртепа, Гулбоғ, Момохон қишлоқ кенгашлари марказида ана шундай гузарлар ишлаб турибди. Бу ерларда сартарошхона, нонвойхона, қассобхонадан тортиб, радио-телевизор устахоналаригача мавжуд. Шунингдек, тумандаги барча ташкилотлар ва жамоа хўжаликлари ҳашар йўли билан «Гигант» жамоа хўжалигининг боғи ўрнига 200 ўринли ўқувчилар оромгоҳи барпо этишди. Бу лагер учун уч миллион сўм маблағ сарфланди. Эндиликда туман меҳнаткашларининг болалари шу ернинг ўзида мириқиб дам олмоқдалар. Ҳозирги бозор иқтисодиёти шароитида бунинг аҳамияти катта.

Вазирлар Маҳкамасининг Қароридан сўнг тумандаги барча қишлоқ кенгашлари қошидаги фельдшер-акушерлик пунктларини кенгайтириш ва қайта жиҳозлашга киришилди. Бундан ташқари ҳунар-техника билим юрти ўрнида ташкил этилган бизнес мактаби янги биносини қуриш бошлаб юборилди. Келажакда бу мактаб нафақат туман балки вилоятда малакали мутахассислар етказиб бериш марказига айланади.

Умуман, туманда 1996-1997 йиллар давомида қишлоқларни ривожлантириш бўйича 6 миллион сўмга яқин маблағ сарфлаш режалаштирилган.

А. МАДАТОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

«ХАЛҚ СЎЗИ» ВА ГАЗЕТХОН

«АВТОБУСДА ЮРГАН РАҲБАР...»

И. РЎЗИЕВ,
Шаҳрисабз тумани,
Аммоғон қишлоғи.

1. Газета чоп этилган кундан бошлаб обунаман.

2. Эълон қилинаётган мақолалардан давлатимиз ички ва ташқи сиёсатига доир шарҳлар, Президент Фармонларининг ижроси ҳақидаги мақолалар, мамлакатимиз тарихини ёритиб бераётган материаллар маъқул.

3. Менинг назаримда жуда яхши.

4. Ҳабиб Абдуллаев, шунингдек, ҳозирги АҚШ Президенти ва жаҳонга машҳур бўлган даҳолар ҳақида қизиқарли ҳикоялар беришларингизни истардим.

5. Оддий кишиларнинг фикрини кўпроқ эшитиш. Хусусан, иқтисодий ислоҳотлар даврида оддий ишчи, оддий тадбиркор, деҳқон ўз касбини давр талабига мослаб олиб бораяптими? Ислоҳотлардан деҳқон қандай манфаатдор? У ернинг ҳақиқий эгаси бўлиши тўғрисида аниқ фикрлар ва шу хусусда давлат кафолатлари.

6. «Халқ сўзи»ни мамлакатимиз ҳаётини акс эттирувчи, адолатни қарор топтиришда ўз ҳиссасини қўшаётган ва бошқа нашрлар орасида энг йирик газета, деб биламан. У орқали газетхон давлат бошқаруви ва Президент Фармонларига бўлган мустаҳкам ишончини топади. Шу боис қабул қилинган қонун, қарор ва фармонларнинг ижроси жойларда қандай бажарилаяпти, уларни аҳоли қандай кутиб олаяпти? Шунингдек, уларни ҳаётга тадбиқ этишда қандай муаммолар тўсқинлик қилаяпти? Кўрилган амалий чора-тадбирлар тўғрисида ишончли, таъсирчан мақолаларни янада кўпайтириб бориш лозим.

7. Менинг фикримча, «Автобусда юрган раҳбар», «Ошхонада овқатланадиган, бозорга харидга борган ҳоким» сингари қизиқарли, кўпчилик учун кутилмаган рукнлар ташкил этилиб, бу мавзуларда тез-тез мақолалар бериб борилиши керак, деб ўйлайман.

Чунки автобусга минмаган, ҳамма қатори ошхоналарда овқатланиб кўрмаган, бозор-ўчарга, дўконга харидга бормаган, оддий фуқаро билан ўзини яқин олиб, у сингари юракдан гаплаша олмайдиган раҳбарнинг «Халқни севаман, халқ учун ишлайман, унинг аҳволини биламан» дейишига шахсан мен ишонмайман. Яқинда кичик бир ташкилот бошқарувчисининг гапини тасодифан эшитиб қолдим: «Худога шукур, 18 йилдан бери автобусга минганим йўқ!» Шунда мен айтдимки, насиб этсин! Лекин сиз халқдан ажралиб қолибсиз...

ГАЗЕТХОНЛАР ФИКРИГА ЭЪТИБОРНИ ТАҒИН-ДА КУЧАЙТИРИНГ

Р. ЖУМАНИЁЗОВА,
Булоқбоши тумани,
нафақахўр.

1. Мен газетангизни 1991 йилдан яъни, нашр этила бошлаган кундан бери ўқиб келаман.

2. Амир Темурнинг 660 йиллигига бағишланган туркум мақолалар, қишлоқ жойларидаги ислоҳотлар, ютуқ ва муаммолар, шунингдек, ҳуқуқ масалалари ҳамда одоб-ахлоқ ҳақидаги мақолаларни қизиқиб ўқийман.

3. Уларнинг мазмуни, услуби ва савиясини шахсан мен юқори баҳолайман.

4. Газетада бош вазир ўринбосари Дилбар Ғуломованинг хотин-қизларнинг жамиятимизда тутаётган ўрни ва фаолиятига доир маърузаларини ўқиб боришни, санъаткорлардан раҳматли Комилжон Отаниёзов ҳаёти тўғрисида хотира мақолалар бериб борилишини истардим.

5. Менинг назаримда: «Аёл ва бозор иқтисодиёти», «Жамият ва аёл», «Аёл қадр-қиммати» ва одоб-ахлоқ мавзулари редакция эътиборидан бир қадар четда қолаётганга ўхшайди.

6. Газетанинг савиясини янада юқори поғоналарга кўтариш учун газетхонлар фикр-мулоҳазаларини билишга диққат-эътиборни тағин-да кучайтириш, халқ орасида бундан ҳам кўпроқ бўлиш ва уларнинг дардларини, муаммоларни ўрганиш ҳамда газетангиз саҳифаларида мана шундай турли хил мавзуларда сўровномалар ўтказиш зарур, деб биламан.

7. Тарихимиз, қадриятларимиз ва ташаббускор истеъдодли ёшлар фаолиятига оид ҳамда турли касб эгалари бўлган хотин-қизлар билан давра суҳбатлари, ҳуқуқшуносларнинг чиқишлари, «Тўйлар ҳақида ўйлар» мавзуларидаги мақолалар ўқувчиларни қизиқтиради.

Виждонсизлик

Қорақалпоғистон Республикаси фаоллари йиғилишида Қора ўзак тумани «Қора буға» фуқаролар йиғини оқсоқоли К. Тўраевнинг кам таъминланган оилаларга давлат томонидан ажратилаётган ёрдам пулини белгилашда ноқонуний хатти-ҳаракатларга йўл қўяётганлиги танқид қилинган эди.

ЁРДАМ ПУЛИНИ «ТУЯ» ҚИЛАЁТГАНЛАР

Жумладан, унинг, ҳатто қўшни Чимбой туманида истиқомат қилаётган «баъзи бировларга» ҳам ёрдам пули бериб юборгани аниқланди. Буни қарангки, давлат ҳисобидан «олийҳимматлик» намуналарини кўрсатаётган бундай «саховатпеша»лар Қорақалпоғистонда ёлғиз эмас экан. Бу соҳада ҳатто Тўраевни йўлда қолдириб кетадиганлари ҳам чиқиб қолди. Масалан, Нукус шаҳар 10-сонли макон (маҳалла) кенгашининг раиси Жўлдосбой Қутлимуродовни олиб қаранг. Боз устига, бу хайр-саховат бевосита қаерга денг, авваламбор ўз оиласи аъзоларига қаратилгани билан ажралиб туради. Унинг хотини Зебо Алиакбаровага «кам таъминланган оила аъзоси» сифатида ҳар ойига 500 сўмдан ёрдам пули ажратиб келаётгани маълум бўлиб қолди. «Олийҳиммат» ота давлат ҳисобидан бериладиган бундай эҳсондан қизлари Раъно ва Марина Қутлимуродоваларни ҳам бенасиб қолдирмади. Қисқа фурсат ичида уларнинг ҳам ҳар бирига 1500 сўмдан «ёрдам пули» берилди.

Хуллас, мазкур маҳалла кенгашида ёрдам пули учун навбатнинг энг олдинги қаторларини кўча бийлари ва макон кенгаши комиссияси аъзолари эгаллади. Масалан, макон кенгаши комиссияси аъзоси Обод Ёржанов ўз номига 1996 йилнинг февраль, март, апрель ойлари учун 1500 сўм, хотини Рая Холбоева номига ўтган йилнинг декабрь, жорий йилнинг январь, февраль ойлари учун жами 1875 сўм, ўғли Оллобергаң Ержанов номига олти ойга жами 3000 сўм, келини Назира Сапарниёзова номига эса уч ойга 1500 сўм олган. «Қизкетган уйи» бийи Қувватбой Успонов ҳам ўз номига 9 ой узлуксиз, жумладан, ўтган йилнинг фақат уч ойига 2250 сўм, қизи А. Успонова номига эса ўтган йилнинг апрель, май, июнь ойлари учун жами 1500 сўм «ёрдам пули» олган. Енг ичида тарқатилаётган беминнат бу «қурбонлик оши»дан ушбу макон кенгашининг Муқимий номли кўчаси бийи А. Бобожонов, Сарбиноз кўчаси бийи К. Исаевлар ҳам бебаҳра қолишмаган. Уларга ҳам турли ойлар мобайнида давлат маблағидан беминнат «ёрдам» бериб келинган.

Хўш, «ёрдам пули» деганлари нима ўзи? Аҳир бу соддароқ қилиб айтганда мамлакатимизда «қозонини сувга ташлаб қўйган» бирорта хонадон қолмасин, деган ниятда давлат томонидан ажратилаётган маблағ эмасми? Бу пулларнинг бевосита маҳаллалар орқали тарқатилаётганидан муддао эса, ташқаридан келган бирорта одам ҳеч қайси хонадоннинг асл аҳволини маҳалла фаолларидан яхшироқ билмайди. Ёрдам пули бу мамлакатимиз юритаётган ижтимоий сиёсатнинг ҳаммаси эмас, бир қирраси, холос. Ва, айтиш мумкинки, энг таъсирчан қирраларидан биридир.

Мана шу масъулиятли ишлар ишониб топширилган одамларимизнинг ҳаммаси ҳам, бу ўринда турли маҳаллалар ва макон кенгашлари оқсоқоллари ҳамда фаоллари бировнинг ҳақига кўз олайтирмаслик даражада имонли ва инсофлими? Бу масаланинг бир томони. Масаланинг иккинчи томони эса, ўша ёрдам пуллари майли, баъзи нопок кимсалар томонидан чегириб қолинган бўлсин, майли, бир оз қоғозбозлик қийинчиликларидан кейин бўлсин, лекин ҳақиқатдан ҳам фақат кам таъминланган оилаларгагина бориб етаяптими? Афсуски, ҳар доим бундай эмас. Баъзан бева-бечоралар қолиб, бу маблағлар баъзи устомонларнинг — ушбу ёрдам пулини белгилаш ваколатига эга бўлганларнинг чўнтагига тушмоқда. Уларни «бева-бечоранинг ҳақига ҳам чанг соламанми?» деган ҳақли савол қийнамайди.

Ниҳоят сўнгги масала. Маълумки, ёрдам пуллари белгилашда расман асос бўлиб оиланинг жон бошига кўрадиган даромади, яъни маош олиб ишловчи оила аъзоларининг умумий даромади шу оиланинг ҳамма аъзоларига бўлинганида келиб чиқадиган миқдори ҳисобланади. Масалан, 4 кишилик оилада икки киши, яъни эр-хотин ишлайди, уларнинг икки нафар фарзанди бор дейлик. Эр хотиннинг ойлиги ҳар бирига минг сўмдан. Буни 4 кишига бўлсак, 500 сўмдан тўғри келади. Маҳалладан ёрдам пули олиш учун эса, айтайлик, ҳар бир оила аъзосига тўғри келадиган миқдор 450 сўмдан ошмаслиги керак.

Бошқа жойларни билмадик, лекин Қорақалпоғистонда ёрдам пули кўпинча кечиктирилмасдан, бунинг устига нақд сўмда берилади. Айни пайтда кўпчилик корхоналарнинг, жамоа хўжаликларнинг ишчи-хизматчилари эса маошларини уч-тўрт ой кечикиб, устига-устак аксарият ҳолларда ҳисоблашиш чеки билан олишади. Энди ушбу оилада бир одам ишламай қўйса, улар нима йўқотади? Бор-йўғи қўлларига 3-4 ойдан кейин тегиши мумкин бўлган минг сўмлик ҳисоблашиш чекини. Хўш, улар нима наф кўради? Маҳалладан масалан, 750 сўм миқдорида ёрдам пули белгиланиши мумкин (75 сўм нақд пул бозор баҳосида 1 минг сўмлик ҳисоблашиш чеки дегани). Бундан ташқари, оилада бир ишчи қўли бўшайди, у болаларга қараши, қўли бўш пайтда майда-чуйда билан олиб-сотарлик қилиши мумкин. Мана шунақа, оддий ҳисоб-китоблардан кейин, эру-хотин баробарига ишни қўйиб, маҳалладан белгиланган ёрдам пулига солиқ назорати бўлимидан патент сотиб олиб, бозорда олибсотарлик билан шуғилланиб ўтирганлари йўқми, дейсиз? Лекин бундан жамиятта қандай наф бор?

Ҳайитбой АБДУСОДИҚ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Фитрат таваллудининг 110 йиллиги олдидан

«Ҳинд сайёҳи қиссаси» ва ислоҳотчилик ғоялари

Мустақиллик замонамизда улуғ аллома Фитратнинг адабий ва илмий ижодигина эмас, сиёсий, ижтимоий ва иқтисодий қарашлари ҳам асл ҳақиқий улуғворлиги билан бўй кўрсатмоқда. «Ҳинд сайёҳи қиссаси» асари шу жиҳатдан алоҳида қимматга эга.

Фитрат Туркияда ўқиши давомида (1908 — 1912) турк буржуа инқилоби тажрибаларидан баҳраманд бўлди, Бухородаги мустамлака феодал тартибларни буржуа ислоҳотлари, умуминсоний тусдаги демократик ўзгаришлар билан бартараф этиш ва ўзгартириш маслагига эга бўлиб, ҳамфикр ва сафдошлари билан жадидчилик ҳаракатига янги нафас олиб кирди.

Унинг янгича инқилобий ва ислоҳотчилик қарашлари дастлаб Туркияда яратилган илк асарларида ўз тажассумини топди. «Мунозара» (1909), «Ҳинд сайёҳи қиссаси» (1912) асарлари сиёсий публицистика намуналаридир. Фитрат инқилобий қарашларини содда ва оммабоп тарзда ифодалаш мақсадида бу икки асарида шартли равишда диалог-мунозара ва саёҳат-суҳбат шаклларини қўллайди.

«Ҳинд сайёҳи қиссаси»да кўтарилган масалалар кўлами катта. (Асар аслида «Ҳинд сайёҳи баёноти» деб номланган. Назаримизда, муаллиф уни асло бадиий қисса деб ўйламаган).

Асарда илмийлик, далил ва асослар билан фикрлаш, ҳужжатлилик, ҳикматномалик хусусиятлари, янгиликни фаол ҳимоя қилиш, ватанпарварлик, миллатпарварлик пафоси, тараққиёт ва мустақилликни англатиш ҳисси устундир.

Асар мундарижаси ва сюжетида ҳинд сайёҳи саёҳатини иккига ажратиш мумкин: 1) Бухоро шаҳридаги саёҳат таассуротлари. 2) Бухоро атрофига саёҳат таассуротлари. Тасвирда муҳим ёки қизиқарли воқеалар баёни эмас, балки муайян масалаю муаммолар талқини асосий мақсаддир.

Ҳинд сайёҳи Бухорога киришга кечикади, дарвоза ёпилгани учун чойхонада тунайди. Арманийлар ва яҳудийлар араваларига маън этилган бўлса ҳам киришга ижозат берилади, ҳатто, ташқарида қолиб кетган итига илтифот кўрсатилади. Бундан маҳаллий одамлар — мусулмонлар бебаҳра эканлигидан сайёҳ хафа бўлади. Зиёлинамо бир йигит унга ҳамдардлик билдиради. Йигит кейинчалик унинг дўстига айланади.

Биринчи кунда сайёҳ аравада шаҳарга кирар экан, аравакашлар орият учун бемаъни жанжаллар қилишига гувоҳ бўлади. Ҳукумат одамлари бу ишга эътибор бермайдилар.

Бир саройда тўхтаган сайёҳ вақтини хуш ўтказиш учун Ҳавзи Девонбегига боради. Ҳовуздан сув олиш ва ҳовузни ифлос қилишдан таажжубга тушиб, танқидий фикрларини баён этади.

Иккинчи куни сайёҳ билан таниш бўлиб қолган йигит унинг анжомларини ўз уйига кўчиртиради. Икковлон Баҳовуддин Нақшбанд зиёратгоҳига борадилар. Меҳмон сажда қилиш тарзидан ранжийди. Бир хўжа от думи қилидан бўлган тўғни ўпишга тутинганида, қулоғи остига мушт туширади. Кейин чойхона рўпарасида маддоҳ қиссахонлиги ва чойхонада беъмани ғазалхонликни кўради.

Учинчи куни Кўкалдош, Девонбеги мадрасаларини айланадилар. Қайтгач дўстидан Бухоро мадрасалари ҳақида маълумот сўрайди, йигит мадрасалар, мактаблар, кутубхоналар, қироатхоналар ва таомхоналар ҳақида батафсил ахборот беради.

Тўртинчи куни сарбозликни кўриб, бозор айланиб, барвақт қайтадилар. Тушдан кейин йигит таклифи билан келган мударрис билан ҳинд сайёҳи баҳс қилади. Мударриснинг араб тилини билиши талабга жавоб бермаслиги аён бўлади.

Бешинчи кун рамазон ойининг биринчи кунига тўғри келади. Сайёҳ одамлар кайфияти, намоз, ифтор ва дўконлар ишини кузатади.

Рамазон ойи тугаб, ҳайитнинг иккинчи куни сайёҳ касал бўлиб қолади, иситмаси кўтарилади. Чақирилган икки табиб (иккинчиси Бухоронинг бош табиби) даволаридан қониқмайди, уларга асосли эътирозлар билдиради.

Сайёҳ тузалгандан сўнг Бухоро амирлигининг шаҳар ва қишлоқларига сафарга чиқади. Дўсти йирик шаҳарлар ҳоким ва қозиларига Бухоронинг мўътабар кишилари номидан мактублар ёздиртириб беради. Ёрдам беришга бир муллаваччани ҳамроҳ қилади.

Сайёҳ тўрт кун мобайнида Қарши қозиси ҳузурига етиб келар экан, йўлда карвонсарой ва сардобалар хароблигини, мусофирхоналар вайроналигини кўради.

Саёҳатнинг иккинчи қисмида сайёҳ баёни янада илмийлашиб ва амалийлашиб кетади. Қаршида маҳаллий ишлаб чиқариш (олача тўқувчи уста билан суҳбат), деҳқон хўжалиги қолоқлиги, бунинг сабаблари ҳақида фикрларини баён этади.

Шаҳрисабз қозиси одил, тараққийпарвар ва билимдон бўлиб чиқади. У сайёҳ билан ҳокимлар, халқ қолоқлик сабаблари ҳақида фикр алмашади. Меҳмон халқнинг фаол эмаслиги асосий камчиликлардан бири эканлигини оят ва ҳадислар асосида исботлашга ҳаракат қилади.

Хатирчида ҳоким ва унинг мирзаси қабулида бўлган сайёҳ кўпроқ мирза билан деҳқонларнинг машаққатли даромад олиш жараёни, судхўрлик тарзи ҳақида суҳбат қуради.

Поездда Бухорога қайтар экан, вагонда бир мулла ва икки тожир (савдогар) билан мулоқотда бўлади. Суҳбат-баҳсда сайёҳ мулла ақидасини инкор этиб, тижорат ва пулдорлик (сарватдорлик)да яшаш заруриятини ҳам диний, ҳам дунёвий жиҳатдан исботлайди.

Икки тожир йигитга тижоратдан «ихрож санъати» (ер ости бойликлари), «амал санъати» (фабрика ва заводлар қурилиши)да фойдаланишни тушунтиради. Сарватдорлар иттифоқини алоҳида таъкидлайди. Хуллас, унинг гаплари миллий капитал тўплаш йўллари, бозор иқтисоди ҳақидаги қарашлар сифатида намоён бўлади.

Ҳинд сайёҳи Бухорода дўсти уйида уч кун туриб, ўз ватанига жўнаб кетади.

Саёҳат баёни — қуйидаги шеърий сатрлар билан тугайди:

Муродим насиҳат айтмак эди, айтдим.
Худога топширдим дедим-у, кетдим.

Кўриниб турибдики шартли сюжетдаги «айтилмоқчи бўлган насиҳат»лар шунчаки панд эмас, балки ислоҳотчилик, ҳатто инқилобий тусдаги долзарб ва жиддий ижтимоий-сиёсий қарашлардан иборат. Сайёҳнинг кузатиш, муҳокама ва маслаҳатларида иккита асосий нуқта бор. Биринчидан, у Бухоро амирлигидаги ижтимоий, сиёсий, маданий, иқтисодий, маиший соҳалардаги қолоқликларни очиқ-ойдин кўрсатади, муҳокама давомида (кўпинча суҳбат-баҳсда) кескин қоралайди, илғор давлатлардаги ҳолат билан таққослайди. Иккинчидан, у қолоқликдан чиқиш йўлларини кўрсатади. Бу жиҳатдан унинг Бухорода тиб мадрасаси очиш, маҳаллий ҳунармандчиликни саноатлаштириш, ер билан ишлашда техника ва минерал ўғитлардан фойдаланиш, солиқ олиш ва қозилик ишларини тўғри йўлга қўйиш, халқнинг ўз ҳақ-ҳуқуқини билиши ва фаол бўлиши, савдо ишига кенг йўл очиш, йирик саноат ишлаб чиқаришига эришиш ҳақидаги таклиф ва йўл-йўриқлари диққатга сазовор. Муаллиф тараққий этган мамлакатлардан ибрат олиш билан бирга кўҳна мерос ва анъаналаримиз, тажрибаларимизга ҳам суяниш лозимлигини эътибордан четда қолдирмайди. Шунингдек, Бухородаги донишмандлар жамоаси ва мутфаккир ёшлар деб, жадидлар назарда тутилади ва уларнинг мақсад-ҳаракатлари оқланади. Аёнки, жадидчилик раҳнамоларидан бири бўлган Фитрат жадидлар позициясини ифодалаган ва ҳимоя қилган. Муаллифнинг қарашлари тарихий ҳақиқат эканлигини бугун мустақиллик исбот қилмоқда.

Ёзувчи мазкур асарида адабиётнинг реалистик тараққиётига ҳам сезиларли ҳисса қўшди. Шартли усул тақозоси билан реалистик бадиий шаклга мурожаат этди. Асарда реалистик тасвир нишоналари кўп: асар сюжети саргузашт саёҳатга асосланган, баъзан персонажларнинг ички кечинмаси, ҳатто ички монологлари берилади. Ҳикоя ичида ҳикоя келтириш усули маҳорат билан қўлланилган (масалан, Қарши қозисига мушук еб қўйган битта нон учун арз қилган хотин ва унинг оиласи бошига тушган можаролар нақли).

С. Айний «Ҳинд сайёҳи қиссаси»ни роман услубида ёзилган асар» деб юксак баҳолаган эди. У асарнинг ғоявий салмоғи ва кўламини ҳисобга олиб шундай деган, албатта.

Хуллас, ушбу асар XX аср маданиятининг публицистикаси, реалистик адабиёти, ижтимоий-сиёсий қарашлари ривожида қимматли ўрин тутади.

Юсуфали ШОНАЗАРОВ,
филология фанлари номзоди.

ЯХШИЛИК

Таниқли адиб ва журналист Мақсуд Қориев 70 ёшга тўлди. Мана, столим устида у кишининг қатор китоблари: «Ойдин кечалар», «Жийда гуллаганда», «Афросиёб гўзали», «Қиз узатиб борганда», «Сўғд ўғлони», «Ибн Сино»... Ажойиб қиссалар, катта меҳнат ва илҳом билан ёзилган романлар.

Буларнинг замирида ўттиз-ўттиз беш йиллик мураккаб ижодий меҳнат, тафаккур ва уйқусиз тунлар мужассам. Бу асарларнинг бир нечтаси қандай дунёга келганлигига ўзим гувоҳ бўлганман. Дастлабки лирик қиссаларнинг машинкадан чиққанидаги биринчи ўқувчиларидан бўлганман. Ўшанда ўқувчи сифатида мени хурсанд қилган илк таассурот бу асарларнинг юракдан отилиб чиқиши, самимий соддалиги, тилининг ўйноқилиги, ҳиссиётларининг табиийлиги бўлган. Муаллифнинг одамларга айтадиган ўз гапи, ўз сўзи, ўз воқелари, ўз кузатишлари бор эди. Ёшлик сеҳри, муҳаббат шавқи уларда бўртиб кўриниб турар, тасвирдаги айрим нотекисликлар ҳам билинмай кетгандай бўларди.

Кейинги йилларда Мақсуд ака тарихий мавзу билан жиддий шуғулланди. «Афросиёб гўзали»дан бошланган бу уриниш «Сўғд ўғлони», «Ибн Сино»да давом этди. Тарихий роман яратиш нақадар оғир иш эканлигини биламиз. Юзлаб тарихий китобларни қунт билан қиёсий ўрганиш, ҳужжатлар ва тахминлар устида бош қотириш, тарихий ҳақиқатни бузмай ифода этиш — бу чинакамига жасорат талаб қиладиган иш. Булардан ташқари, анча-мунча дилбар қўшиқлар, кино соҳасида олиб борилган ишлар ҳам Мақсуд ака ижодий изланишларининг яхши самараларидир. Ахлоқ-одоб мавзуидаги ҳаётий ҳикоялар, санъаткор кўзи билан ёзилган эсселар ҳам ўз ўқувчиларини топди. Шулар ҳақида ўйлаётиб, Мақсуд ака раҳбарлигида «Совет Ўзбекистон» («Ўзбекистон овози»)да бирга, ҳамкорликда ишлаган йилларимни кўз олдимга келтираман. 1964 йилнинг март ойида у киши таклифи билан шу газетага ишга ўтдим. Адабиёт ва санъат бўлимига мудирлик қилдим. Кейинчалик бош муҳаррир ўринбосари вазифасини бажардим. Ана шу йилларда Мақсуд ака фаолиятини яқиндан кузатдим. Ниҳоятда ишчанлик, талабчанлик ва айни замонда меҳрибонлик уйғунлашган эди у кишида. Улкан ижодий жамоани моҳирлик билан бошқарарди. Ходимларга нисбатан жуда сезгир эди. Бирор ходимни ноҳақ жеркиб, дашном берганини ёки бирор ходимнинг у киши ҳақида норизолик билан нолинганини эшитган эмасман. Аксинча ижодий вазиятни барқарор олиб борар, ҳар бир қаламкашнинг ўз иқтидори ва имкониятидан келиб чиқиб, муносабатда бўларди. Қўли остида ишлаётган ходимларнинг иссиқ-совуғидан огоҳлиги, яхши-ёмон кунида ёнида бўлиши, қўлидан келганча уларга яхшилик қилиши билан ҳаммамизнинг ҳурматимизни қозонган эди. Бу пайтда ҳозирги ажойиб адибу шоирларимиз Худойберди Тўхтабоев, Самар Нуров, Эътиборхон Охунова, Охунжон Ҳакимов, марҳумлар Саъдулла Кароматов, Ўктам Усмонов ва Анвар Эшонов истеъдодлари шу рўзнома жамоасидаги қизғин жараёнда шаклланганини айтиб ўтиш жоиздир. Бу хайрли ишда Мақсуд ака, Шароф Рашидов, Иброҳим Раҳим, Зиёд Есенбоевнинг бош муҳаррирлик анъаналарини муносиб давом эттирди.

Мақсуд Қориев катта рўзноманинг бош муҳаррири сифатида адабий жамоатчилик орасида ҳам чуқур эҳтиромга сазовор эди. Ғафур Ғулом, Ойбек, Мақсуд Шайхзода, Абдулла Қаҳҳор, Зулфия, Миртемир, Собир Абдулла, Ғайратий, Комил Яшин, Ҳамид Ғулом, Мирмуҳсин, Асқад Мухтор, Саид Аҳмад ва Шукрулло каби устоз адиблар бу рўзномага ўзларининг энг сара асарларини тақдим этишарди. Бу ишда, албатта, бош муҳаррирнинг жозибали ижодий қиёфаси муҳим бўлганлигини сезиб турардик. Сиёсий ва ижтимоий воқеликни акс эттиришга даъват этилган расмий газетада ёзувчи ва шоирларга бир саҳифадан жой ажратилиши ўша вақт учун жуда дадил қадам эди. Улкан адибларимиз кун ора бўлмаса-да ҳар ҳафтада бир келиб, ўз эзгу туйғуларини биз билан ўртоқлашарди.

Адабиётимизнинг улкан арбобларига бағишланган махсус саҳифаларни бирма-бир кўздан кечираман. Улар йигирмадан ортиқ ранг-баранг мазмунли, гўзал, жозибали саҳифалар — кўркам фикрлар, шеъру ҳикоялар мажмуаси. Ғафур Ғуломнинг Ҳирот сафаридан қанчалик завқ-шавқ билан қайтиб, Навоий қабрини зиёрат этиб келгани ҳақидаги «Ҳоки Мусалло», «Тахти Сафар» мақолалари, Навоий ғазалига бағишланган машҳур «Тун билан тонг» мухаммаси ёки Шайхзода ижодидан сараланган гулдастани яна бир қайта ўқиб, улуғ устозларни ҳурмат билан ёдга оламан. Уларни Оллоҳ раҳматига олган бўлсин.

Ўз ҳаётини, фаолиятини яхшиликка бағишлаган азиз инсонлар бўлади. Йигирма йилдан ортиқ вақтдаги бош муҳаррирлик хизмати ва ҳозирги кундаги салмоқли адабий фаолияти билан халқимиз, Истиқлолимиз хизматида камарбаста бўлиб турган, ҳамон куч-ғайратга, илҳомга тўла Мақсуд оғамизга қараб: — Ҳорманг устод, умрингиз зиёда, бахтингиз баркамол бўлсин. Янги-янги асарлар билан бизни хушнуд этаверинг! — деймиз.

Жуманиёз ЖАББОРОВ.

"АВТОРАДИАТОР"
ҲИССАДОРЛИК ЖАМИЯТИНИНГ
Ўзбекистондаги расмий вакили "ХУМО" ФИРМАСИ
Тошкентда жойлашган омборхонасидан "МАЗ", "КрАЗ", "ЛАЗ", "КАЗ" автомобиллари учун
РАДИАТОРЛАРНИ
пул ўтказиш йўли билан
СОТАДИ.
Мурожаат учун телефонлар: (3712) 35-18-63, 35-71-12. Факс: 34-19-83.

Ангрен цемент заводи 1996-1997 йилларда қуйидаги қурилиш ашёларини етказиб бериш юзасидан шартномалар тузади:
оқ цемент
рангли цемент
кулранг цемент
туйилган оҳактош
туйилган глиеж
майдаланган каолин
Ангрен шаҳридаги тел.: 2-46-36, телетайп 116626 Метан.

ТАШКИЛОТ ҚУЙИДАГИЛАРНИ СОТАДИ:
* Насослар: чуқурликда ишланадиган, сувга чўкиб турадиган, консулли, парракли, қўл насослари: поршенли, гидравлик, циркуляцияли;
* электр двигателлари: асинхрон, синхрон, турли ишларда қўлланиладиган ҳар хил қувватли ВЗГ;
* электродлар: НЖ-13, МР, АНО;
* ОХП-10 ўт ўчиргичлар;
* графитланган электродлар;
* 4-100-20-56 редукторлари;
* ККП-1 кабель аравачалари;
* КСД-390 ёғочни қайта ишлаш дастгоҳлари;
* ЗП-103 электр юклагич (1 тн);
* электр таль 2тн - 5тн;
* d-310 қувурлар;
* Қопланган кир ювиш порошоги;
* рубероид;
* 23, 60, 100, 150, 200, 300, 750 ЛОН лампалари;
* ДРЛ-125, 300 ва ЛБ-30, 40, 80 лампалари;
* 0,18 дан 2,0 гача эмаль симлар (Россия маҳсулоти);
* шумтол шпони;
* қутига жойланган ҳолва;
* шишали 646 растворители;
* турли хил подшипниклар;
* электр тенлари;
* силлиқлаш машиналари;
* кафель плиткаси;
* 1,5 мм дан 5,0 мм гача бўлган поронит;
* автосуғоргич;
* шпагат;
* МТЗ-80 трактори.
Метал прокати:
* 100х8, 90х7, 63х6, 50х5 уголоклор;
* 12, 14, 140 силлиқ халқалар;
* d-12, 16, 18, 25, 32 арматуралар;
* 5, 6.5 швеллер;
* 20 тўртбурчак.
ТАШКИЛОТ ҚУЙИДАГИЛАРНИ СОТИБ ОЛАДИ:
* d-25 дан d-57 гача бўлган зангламайдиган қувирлар;
* зангламайдиган тунука;
* эмаль ва ёғли бўёқлар;
* битум;
* пайвандлаш кабели;
* кипер лентаси;
* ПХВ, ХБ изоленталари;
* мих;
* ҳар хил аккумуляторлар;
* ўт ўчириш енгчалари;
* профнастиль;
* 1,5 тн дан 5,0 тн гача электр юклагичлар;
* каустик сода;
* совутгичлар.
ҲАҚ ТЎЛАШ ШАКЛИ ИХТИЁРИЙ, ВЕКСЕЛЛАРНИ ҚАБУЛ ҚИЛАМИЗ.
Алоқа учун тел.: Чирчиқ шаҳри (37171) 5-33-37, 5-36-84.

"ВЕТДОРИ" ФИРМАСИ ТОШКЕНТДАГИ ОМБОРХОНАЛАРИДАН ҚУЙИДАГИ ДОРИЛАРНИ АРЗОН НАРХЛАРДА ТАКЛИФ ЭТАДИ.
ПУЛВМОКИТ (қорамол, қўй ва эчкиларда микроб касалликларига қарши қўлланилади)
КИТАФУРАЛ (паррандачилик учун)
КОЛИБРИОН (турли хил жониворларни даволашга мўлжалланган)
СУИ-ФЕР (инъекция қилинадиган декстран темир эритмаси)
ВИТЕР-ЧОККЕ (жониворларга ичириладиган А, Д3, Е, С, К витаминлари эритмаси)
ЭНЗАПРОСТ (инъекция қилинадиган гармонли дори)
ВЕТРИМОКСИН ЛА (чорва ва уй ҳайвонлари учун инъекция қилинадиган бактерицид антибиотик)
ФЕРВЕТРИН 20%ли (темир таркибли, инъекцияга мўлжалланган)
ТЕТРАВЕТ ЛА (қорамол, қўй ва эчкиларга инъекция қилинадиган витаминлар ва аминокислоталар мажмуи)
ИНТРАМИЦИН (от, қорамол, қўй, эчки ва бошқа уй ҳайвонларига инъекция қилинадиган универсал бактерицид антибиотик)
ДИСТИОСИКС (мускул пардаси шамоллашига қарши инъекция қилинади)
СУЛЬФЕТРИМ (инъекция учун: таркибида антибиотик ва икки сульфаниламид бўлган, таъсир доираси кенг, комплекс антимикроб)
БЕРИНИЛ (инъекция учун)
ОКСИТОЦИН (инъекция қилинадиган гармон дори)
АЛЬБЕНЗОЛ 10%ли (суспензия, суюқ ҳолатда)
БОЛЪФО-СПРЕЙ (уй ҳайвонлари сақланадиган жойларни дезинфекция қилиш учун)
Шунингдек, буюртма бўйича бошқа зарур ветеринария дори-дармонларини ҳам арзон нархларда етказиб берамиз.
Телефон: 41-08-66.

"ЎЗМЕТАЛЛСАВДО" АКЦИОНЕРЛИК ЖАМИЯТИ
ҚУЙИДАГИЛАРНИ СОТАДИ:
* швеллер 5 лик;
* d-12, 14, 16, 18, 22, 32 мм.ли арматура;
* 32х32, 35х35, 50х50, 63х63 уголок;
* 18, 22 мм.ли круглар (доира);
* совуқ холатда чўзилган ва таркибида никел бўлган зангламайдиган круг (доира)лар;
* полиэтилен қувурлар;
* пўлат парчин (заклепка);
* арра-пичоқ буюмлари;
* ҳар-хил гайкали болт ва фитинглар;
* 3.3, 6.5, 9.7, 16.5 мм.ли трослар;
* 20 мм.ли шайбалар;
* КГ 3х1.5 кабеллар.
КОНСИГНАЦИОН:
* d-48, 57, 89 мм.ли маркали пўлат қувурлар сотади (ҳақ тўлаш шакли келишилади).
Шунингдек омборхона биносини ижарага беради.
Металл буюмларни майда партия ва вагон билан мунтазам равишда харид қилади.
Тел.: (3712) 489506, 483724.
Адрес: Тошкент ш., Уста Ширин кўчаси, 136.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
МАРКАЗИЙ БАНКИ МЕТОДОЛОГИЯ
ИШЛАРИНИ МУВОФИҚЛАШТИРИШ
ДЕПАРТАМЕНТИ
ИҚТИСОД ВА БАНК ИШИ СОҲАСИДА
МАЪЛУМОТГА ЭГА БЎЛГАН ЮҚОРИ
МАЛАКАЛИ МУТАХАССИСЛАРНИ
ТАНЛОВ АСОСИДА ИШГА
ТАКЛИФ ҚИЛАДИ.
Таклифларингизни кутамиз.
Бизнинг телефон: 36-37-69.

"КАМАЗ" ТОШКЕНТ АВТОМАРКАЗИ ҚЎШМА КОРХОНАСИ
ҚУЙИДАГИЛАРНИ СОТАДИ ВА ТАВСИЯ ЭТАДИ:
* қийин йўлларда ҳам юра оладиган **"КАЗ-4540"** дизель автомобиль-самосваллар;
* **"КамАЗ"** автомобилларининг эҳтиёт қисмлари;
* **"КамАЗ"** автомобиллари ва двигателларига сервис хизмати;
* **6 СТ 182** аккумуляторлари **(АҚШ)**;
* **"Бристон" (Япония)** фирмасининг **260х508, 280х508** автошиналари.

Манзилимиз:
Тошкент ш., Қорақамиш кўчаси, 6.
Телефон: 24-98-22.

«Ўзбекистон» нашриёти жамоаси нашриёт таҳририяти мудири С. Абдукаримовга волидаи муҳтарамаси

Саодатхон ая САИДНЎЪМОН қизи

вафоти муносабати билан чуқур ҳамдардлик изҳор қилади.

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
Анвар ЖЎРАБОЕВ.

БЎЛИМЛАР:
Парламент 33-57-34;
Хатлар 33-07-48;
Мерос ва қадриятлар 36-29-89;
Қишлоқ хўжалиги 36-07-94;
Иқтисодиёт 36-36-65;
Маънавият 36-35-60;
Тунги муҳарририят 33-10-28.
Эълонлар 36-09-25, Вахтёр-33-10-60

МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 19-уй.

Навбатчи муҳаррир — Т.Долиев.
Навбатчи — Ғ. Юсупов.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 0319 Буюртма Г. — 0444 31671 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2 Босишга топшириш вақти—21.00 Таҳририятда ҳажми 7 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Босишга топширилди — 21.45 1 2 3 4 5 6